

„AUSRA“ Nr. 17 (57)

Moralinis ultimatumas TSRS vyriausybei

(Tęsinys)

Jau praėjo 34 metai, kai baigėsi II pasaulinis karas, kai buvo nužudyti milijonai Vokietijos ir jos sąjungininkų. Tarp tautinis teismas išaiškino Hitlerio nusikaltimus žmonijai, nubaudė svarbiausius nusikaltėlius. Vakarų Europos tautos užsigydė karo padarantys žaizdas, susigrąžino Hitlerio užgrobtas žemes, gavo finansinę kompensaciją už ekonomikos sugriovimą. Šiuo metu jau beveik visos pasaulio tautos pasiekė tokios dvasinės pažangos, kad gerai supranta, jog tautinė priepauda nėra naudinga nei pavergtiesiems, nei pavergėjams. Visame pasaulyje suvokiama politiška nepriklausomo gyvenimo privalumai, ir visomis išgalėmis siekiama nepriklausomybės. Tačiau kolonialistinė santvarka iki šiol tebėgyvuoja Rytų Europoje ir Azijos šalyse. Tarybų Sąjunga dabartiniu metu yra beveik vienintelė stambi kolonialistinė imperija pasaulyje, virš šimto tautų laikanti politiniame, ekonominiame, kultūriniame bei nacionaliniame pavergime. Tautas išnaudodama, ji kuria savo ekonomiją — karinę galią bei aiškiai neigiamą „kultūrą“.

Nematyti gilus TSRS valdančiųjų sluoksnių nužmonėjimas visai tai leidžia laikyti normaliu ir netgi pažangiu dalyku.

Mes, lietuviai, puikiai suprantame, kad, būdami jų pavergti, turime reikalą su ypatingai užkietėjusiais ir negirdėtais žūliais, begėdžiais ir negaltingais vergvaldžiais, su nusistėbėjimą keliančiais nužmogintomis dvasios žmonėmis, kurie padidžia juodžiausią vergiją nesidrovi vadinti „laisvę“.

(Bus daugiau)

kurie nuolatini viešą ir slapta karą su savo pavergtaisiais bei numatytais pavergti milijardais vadinama „taika“, kurie vis didesni žmonių nužmonėjimą vadina „progresu“. Mums aišku, kodėl jūs visados buvate ištikimi tik fundamentaliajai rusiškųjų imperialistų ideologijai — nacizmui ir kodėl niekada nebuvo ištikimi tarptautiniams susitarimams ir išpareigojimams. Jūsų atkaklus nenoras besąlygiškai užtikrinti dabartinės T. Sąjungos teritorijoje esančių tautoms ir žmonėms jų pagrindines teises — įtikinamiausiai rodo, kaip toli jums yra net iki minimalaus išsiskleidimo, iki žmoniškumo, iki paties elementariausio kultūringumo, kaip toli jūs esate atsilikę netgi nuo tų žmoniškumo savybių, kurias turi džinglių laukiniai. Mes puikiai suprantame, kad jūs šiuo metu esate stiprūs tik tautų ir žmonių pagrindinėms teisėms likviduoti skirta fizine jėga, karine galia. Daugiau niekuo.

Prievartos būdu laikydami daug tautų savo vergijoje ir stengdamiesi į ją įtraukti dar daugiau kol kas esančių laisvų tautų, jūs norom nenorom esate priversti klastoti istoriją, nesilaikyti Helsingių prisiimtų išpareigojimų ir tęsti raudonojo nacizmo politiką. Tuo keliu einant, jums niekada nepavyks išsiversti be plačios apimties Gulago salyno, be spec. beprotinių politiniams kaliniams. Jūsų ideologinis bei politinis akylumas, žmoniškumo reikalavimų nepaisymas ir toliau visai dėsningai gims kasmet milijoninius jūsų konclagerių kontingentus.

Praėjusią savaitę Kaire įvyko demonstracijos, išreiškiančios paramą ir pritaurimą prezidentui Sadatui. Dalyviai nežinojo, kad už kelių dienų jų mylimas prezidentas bus nušautas.

POLITINIS IRANO PASISKIRSTYMAS

Maskvos komunistai tyli ir laukia

Londonas. — Irano prezidentu buvo išrinktas pagarsėjęs šijit mulla, geras oratorius, politikas, buvęs ilgametis politinis kalnys Ali Khamenei. Užsienio korespondentai ne kartą jį fotografavo, nes jis, vienintelis iš islamo mullų, nežiūrint ar jis kalbėtų miestie, ar Teherano mečetėje, rankoje laikydavo automatinį šautuvą. Jaunystėje jis buvo ajatolo Khomeinio auklėtinis, jo teologijos klasių studentas. Šach laikais jis buvo kalnimas šis kart tarp 1964 ir 1978 metų. Jis gyveno ištremtas Jiroft miestelyje, kur, prasidėjus revoliucijai, jis vadovavo gatyvi kovose prieš šacho rėmėjus.

Sugrįžus ajatolai Khomeiniui iš Prancūzijos, Ali Khamenei tapo revoliucinės tarybos narys. Ajatola paskyrė jį ryšininku su vyriausybe ir paskyrė Vyriausios Gynybos Tarybos nariu. Pernai jis buvo paskirtas vyriausiu Teherano dvasiškiu — maldų vedėju. Jis buvo ir vienas pagrindinių Islamo respublikos partijos steigėjų, partijos sekretorius.

Neseniai rašė apie Irano išsivijusio politinį susiskaldymą. Paraižiuje kalbama, kad, jei du iranietis susitinka ir išsiję rašoma mašinėle, o dar geriau — šapirografa, tai ir gimsta nauja politinė partija. Sakoma, kad išsiviję iranietis turi apie 60 politinių grupių. Kiek geresnė padėtis yra pašaimo Irane, nors čia politinis susiskaldymas jau siekia civilinio karo proporcijas. Irano padėčiai tinka senas posakis: „Revoliucija eda savo vaikus“. Grupės, kurios vieningai veikė prieš Irano šachą, dabar kovoja viena prieš kitą.

Svarbiausia partija Irane yra Islamo Revoliucijos partija, įsteigta ajatolo Beheshti, kuris žuvo birželio 28 partijos būstinės išsprogdyje. Ši partija kontroliuoja vyriausybę ir parlamentą. Partijoje svarbiausia grandis yra šijit dvasiški, kurių įtaka ypač stipri Irano kaimuose, žemdirbių ir darbininkų tarpe. Nors ši partija pasižymi savo fanatizmu, už ją dar fanatiškesnė Hezbollah grupė (Alaho partija). Jos vadai nežinomi, tačiau narių elgesys Teherano gatvėse rodo, jog tai religinių fanatikų organizacija, kurios nariai persekioja praeivius, kurie nesielgia taip, kaip „geras šijitas“ turėtų elgtis. Grupės nariai juodais marškiniais puola tuos, kurie rūko cigaretes šventomis ar

pasninko dienomis. Nuo juodamarsinių, kurie važinėja motociklais, nukenčia merginos, kurios atidengia savo veidus ar kitaip parodo „iškrypusių Vakarų įtaką“.

Svarbią dabartinę Irano kovose vietą užima „liaudies kariai“ (modžiahedina), kurių vadas pabėgo į Prancūziją su prezidentu Bani Sadru. Tai musulmonų tikėjimą išpažįstantys marksistai. Panaši grupė „liaudies partizanai“ (fedajynai). Tai jau aiškiai leninistų — marksistų organizacija, turinti savo studentų organizaciją „Pishgan“. Pastaruoju metu „partizanų“ eilės susilpnėjo. Kai kurios frakcijos nuėjo pas oficialius komunistus, kiti įsijungė į medžiadinę eiles. Praėjusią savaitę Teherano radijas skelbė, kad tarp sušaudytų valdžios priešu buvo ir „Peykarų“. Tai dar viena komunistinio sparno grupė.

Oficiali komunistų partija „Tudeh“, kuriai vadovauja Nooredin Kianoori, pastaruoju metu patraukė į savo eiles tuos iranietis, kurie tiki ir komunizmą, tačiau dar nelinkę kovoti. Partija neseniai paskelbė pareiškimą, kuriame smerkia smurto veiksmus, bandymą įtraukti iranietis į avantiūras, politinį terorą. Nors pareiškimas paminimos kai kurios dabartinės vyriausybės klaidos ir silpnybės, Tudeh partija siūlo visiems organizuotis į „antiimperialistinę ir liaudį vienijantį imamo Khomeinio kursą“. Tudeh partijos vadas buvo išskelęs savo kandidatūrą į prezidento vietą, tačiau buvo iš sąrašo išbrauktas. Valdžia pakenčia „Tudeh“ partijos liniją.

Mažiau svarbios nuosaikios politinės grupės: Nacionalinis Frontas, nuosaikių socialistų grupė, kilusi iš premjero Mossadegho dienų; Nacionalinis Islaimo Judėjimas, vadovaujamas pirmojo premjero Bazargano ir Musulmonų Liaudies Partija, kuriai vadovavo namų areštu dabar laikomas ajatola Shariat Madari. Jo įtaka buvo didžiausia vakariniame Irane, daugiausia Tabrizo mieste.

— Amerikiečių patarėjų paruošta Salvadoro kariuomenės brigada apsupo komunistų sukilėlių jėgas šiaurinėje provincijoje, prie Honduro sienos.

Kovos Afganistane

New Delhi. — Iš Afganistano Indijai pasiekė žinios, kad netoli sostinės Kabulo visą savaitę vyko kovos tarp valdžios kariuomenės ir laisvės kovotojų. Kovotojams į nelaisvę pateko 22 kareiviai. Iš jų 10 — sovietų. Laisvės kovotojai tuoj sušaudė sovietų karius, o afganus kareivius nusivedė į kalnus, kur jie bus teisiami. Manoma, kad bus bandoma įtraukti kareivius į sukilėlių eiles.

Reformos Šiaurinės Airijos kalėjimuose

Belfastas. — Britų valdžios atstovai Šiaurinėje Airijoje paskelbė palengvinimus Šiaurės Airijos kalėjimų įnamiams. Nors ariams kaliniams, nuteistiems už terorizmą, nebus suteikiamos politinių kalinių teisės, jiems bus leidžiama nešioti civilius drabužius. Be to, kaliniai, kurie kalėjime „gerai elgiasi“, už trijų mėnesių gaus laukti bausmių sumažinimo. Airijos katalikų primas paskelbė pasitenkinimą dėl greitos britų valdžios akcijos, pasibaigus bado streikams. Kardinolas Tomas O'Fiaich išreiškė viltį, kad bus daugiau reformų kalėjimuose ir padėtis Šiaurinėje Airijoje sušvelnės.

— Taivano premjeras Sun Yun suan pareiškė, kad paskutinieji komunistinės Kinijos pasiūlymai susijungti yra priedanga, kurios tikslas sukelti Taivane nesutarimus ir pridengti žmonių nepasitenkinimą valdžia pačioje Kinijoje.

Praėjus ketvirtadienį Washingtono lankė Egipto viceprezidentas Hosni Mubarak (kairėje), nuotraukoje matomas su valstybės sekretorium Haigu. Mubarak dabar eina vyriausio kariuomenės vado pareigas. Valdancioji demokratų partija jį jau paskelbė kandidatu į prezidento vietą.

MUBARAK PERĖMĖ EGIPTO VALDŽIĄ

Izraelis bijo pasikeitimų Egipte

Kairas. — Liūdną žinią, kad žuvo prezidentas Sadatas, egiptiečiams pranešė ištikimas Sadato draugas, viceprezidentas Hosni Mubarak. Jis tuoj perėmė vyriausią karo jėgų vadovybę ir paskelbė, kad prezidento pareigas laikinai eis parlamento pirmininkas Safi Abu Taleb.

Mubarak, neslėpdamas ašarų, pasakė, kad Sadatas žuvo nuo kriminalistų, išdavikų rankos ir jis skelbia pavojaus stovį. Už dviejų mėnesių egiptiečiai išsirikins kitą prezidentą, o iki to laiko vyriausybė tęs Sadato pradėtą kelią, laikysis visų jo išpaigojimų ir sutarčių. Sadato laidotuvis bus šeštadienį.

Šalia Mubarako Egipto vyriausybėje įtakingiausi yra užsienio reikalų ministeris, buvęs armijos generolas ir saugumo policijos viršininkas Kamal Hassan Ali. Nemažą įtaką turi ir gynybos ministeris gen. Abu Ghazala.

Viceprezidentas Mubarak yra ne tik geras diplomatas, siūstas Sadato su nelengvomis misijomis į daugelį pasaulio sostinių, jis buvo žymus lakūnas. Baigęs Egipto karo mokyklą, jis kelis kartus buvo karo mokyklų vadovu ir bombonešiu valdymo kursų ir studijų Frunzės generalinio štabo akademijoje. Mubarak buvo Egipto karo aviacijos viršininkas, vadovavo aviacijos karo mokyklai ir vėliau tapo kariuomenės štabo viršininku. Nors Mubarak daug kartų lankėsi Maskvoje, jis buvęs Sovietų Sąjungos priešas, vadovavęs tiems Egipto valdžios žmonėms, kurie reikalavo sovietų karinių patarėjų išmetimo iš Egipto.

Egipte ir kitose arabų valstybėse Sadatas turėjo daug priešu dėl savo taikos sutarties su Izraeliu. Viduje Sadatas turėjo nemažą opoziciją tarp fundamentalistų. Prieš jį veikė Musulmonų Brolija. Užsienyje opozicijos jėgos vadovavo buvęs Egipto kariuomenės štabo viršininkas gen. Shazli, įsteigęs „Egipto Išlaisvinimo Frontą“. Itariama, kad atentatą įvykdė to fronto fanatikai nariai. Organizacija veikė iš

Libijos. Sadato užpuolikai buvo keturi kareiviai ir du leitenantai. Jie turėjo žinoti, kad jiems nepavyks pabėgti iš parado aikštės ir jie žus. Korespondentai matė, kaip saugumo pareigūnai po atentato mušė du pagautus kareivius. Atrodė, kad jie bus užmušti.

Izraelio spauda tuoj pradėjo svarstyti, kas bus po Sadato. Parlamente vienas narys tuoj pasiūlė sustabdyti izraelitų pasitraukimą iš Sinajaus, sustabdyti taikos procesą ir pripažinti, kad Egiptas tapo nepastovi, nepatikiama valstybė. Buvęs Izraelio užsienio reikalų ministeris Dayanas pasakė, kad dabar ties taikos procesu atsirado didelis klaukstukas.

Washingtono irgi keliamas klausimas: ar ateities Egiptas liks Amerikos draugas? Komentatoriai mano, kad didelį vaidmenį suvaidins Egipto kariuomenės vadai. Sakoma, kad jaunesnį karininką nepritarė Sadato politikai. Bijoma, kad grumtynės dėl valdžios Egipte atidarys duris nepastovumui, naujoms grėsmėms taikai Artimuosiuose Rytuose.

Irano šaudymai

Teheranas. — Iranas paskelbė, kad buvo sušaudyti dar 61 „liaudies karys“, jų tarpe 8 moterys. Turkoje Irano valdžios priešai puolė Irano konsulatą, padarė jam nemažai žalos per 50 min. okupavimą. Puolėjai pasidavė turkų policijai. Vienas turkas ir vienas iranietis sužeisti.

„Solidarumas“ renka radikalius veikėjus

Gdanskas. — Lenkijos „Solidarumo“ kongrese 11-tą posėdį dieną buvo renkama vyriausioji profesinių sąjungų nacionalinė komisija iš 69 narių. Nors nuosaukis Lach Walesa laimėjo rinkimus, į komisiją nepaėjo daug jo remiamų kandidatų, o buvo išrinkti jo konkurentai, radikalių pažiūrų žmonės. Kongrese buvo atmetama 15 rezoliucijų, kurios reikalavo skelbti streikus dėl valdžios paskelbtų cigarečių ir vėdos kainų pakėlimų.

Pataria stebėti liaudies nuotaikas

Maskva. — Sovietų „Pravda“ paskelbė ilgą, mokslinį R. Serafovo straipsnį apie viešosios opinijos reikšmę valstybės gyvenime. Autorius pabrėžia, pasiremdamas įvykiais Lenkijoje, kad vyriausybė turi žinoti, kad vyksta masėse, ką liaudis jaučia ir ką galvoja. Visuomenės nuotaikų sekimas esąs svarbus ir padeda valdžiai tinkamai vadovauti, daryti sprendimus, rašoma straipsnyje. Autorius nurodo, kad partijos aktyvistai ir ideologiniai darbuotojai turėtų smulkiai ištirti liaudies interesus ir nuotaikas.

KALENDORIUS

Spalio 8 d.: Simeonas, Reparata, Daugas, Galva.
Spalio 9 d.: Denis, Publija, Dalius, Branguolė.

Saulė teka 6:53, leidžiasi 6:23.

ORAS

Saulėta, temperatūra dieną 60 l. naktį 50 l.

Ivairūs Sadato mirties atgarsiai

Posėdžiavo JAV saugumo taryba

Kairas. — Egiptiečiai ir užsienio korespondentai, buvę netoli tribūnos, kurią apšaudė šeši Egipto kareiviai, pasakoja, kad puolimo metu virš parodo aikštės skrido karinių lėktuvų eskadrė ir daugelis svečių buvo pakelę galvas, stebėdami lėktuvus. Tuo tarpu iš pravažiuojančio sunkvežimio iššokė kareiviai ėmę metyti granatas, šaudyti į tribūną. Kiti šaudė iš sunkvežimio. Kartu su prezidentu Sadatu žuvo penki svečiai, du jų — užsieniečiai iš kitų arabų šalių. Žuvo ir Sadato adjutantas gen. Hassan Alam.

Prezidentas Reaganas savo pareikime apgailestavo, kad Amerikoje neteko artimo draugo, pasaulio neteko didelio valstybininko, žmonija neteko kovotojo už taiką.

Iš viso pasaulio į Egiptą plaukia užuojautos pareiškimai, tačiau palestiniečiai Libane ir visa Libija džiaugiasi dėl Sadato mirties. Palestinos Laisvinimo organizacijos vadas Arafatas pasakė, kad atentatas parodė, jog egiptiečiai neatleido Sadatui už Jeruzalės atidavimą. Kitas PLO vadas Khalaf pasakė, jog jis norėtų paspausti ranką vyriui, kuris „paspaudė gaiduką“. Libijos diktatorius pulk. Khaddafi pasirodė televizijoje ir pasidžiaugė, kad Sadato mirtis vėl atidarys Egipto — Libijos sieną.

na. Libijos žinių agentūra paskelbė apie Sadato mirtį ir pridėjo, kad visų išdavikų laukia panašus likimas. Egipte prasidėjęs valdžios perėmimo šamokslas. Lebano premjeras Shafik Wazzan pareiškė, kad „Sadatą nužudė Camp David“. Irano valdžios radijas komentavo, kad Sadatas išėjo pas savo draugą šachą Mohammad Reza Pahlavi.

Buvęs valstybės sekretorius Kissingeris pareiškė ABC televizijos programoje, kad Sadato nužudymas padaršins visus radikalus, visus, kurie nekenčia Amerikos, visus sovietų draugus, visus fanatikus fundamentalistus“. Su Sadato mirtimi „brutalus nugalėjo nuosaikumas“, pasakė Kissingeris.

Izraelio premjeras Beginas pasakė, kad jis prarado ne tik taikos derybų partnerį, bet ir draugą.

Washingtono prezidentas Reaganas, sužinojęs apie Sadato mirtį, tuoj sušaukė nacionalinio saugumo tarybą. Pasitarime dalyvavo sekr. Haigas, viceprezidentas neatlaido Sadatui už Jeruzalės atidavimą. Kitas PLO vadas Khalaf pasakė, jog jis norėtų paspausti ranką vyriui, kuris „paspaudė gaiduką“. Libijos diktatorius pulk. Khaddafi pasirodė televizijoje ir pasidžiaugė, kad Sadato mirtis vėl atidarys Egipto — Libijos sieną.

BALIUS SU KULTŪRINIAIS ATAUDAIS

Tradicinis rudeninis Dievo Apvaizdos parapijos balius įvyko rugsėjo 26 Kultūros centre.

Po kokteilių valandos klebesio susėdom prie apvalių, vakarienei rūpestingai paruoštų stalų. Bet vakarienei dar kitą valandą reikės laukti.

Solistas Algirdas Brazis dainavo Detroito Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos rudeniniame baliuje.

Scenoje prabilo parapijos tarybos pirm. Vytautas Petrušis. Baliaus svečius pasveikins, priminė, jog šiomis dienomis čia posėdžiauja JAV LB krašto valdyba, kaip tik dabar posėdžius laikinai nutraukusi ir atėjusi išklaisyti programos bei su mumis kartu pavakariensiauti. Valdybos nariais sustojus, buvo paplota. (Kaip žinome, mūsiškis visuomenininkas Vytautas Kutkus yra dabartinės JAV LB krašto valdybos pirmininkas, o jo sudaryto v-boje detroitiečiai vyauja. Posėdžiuose ir baliuje taip pat dalyvavo du v-bos nariai iš Clevelando: kultūros reikalų vadovė Ingrida Bublienė ir socialinių reikalų — dr. Antanas Butkus.). V. Petrušis taip pat pasidžiaugė, kad koncertinę programą dalį atliks buvęs Metropolitan operos, o dabar nuolatinis Lietuvos operos solistas Algirdas Brazis.

Keletą minučių kalbėjo klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius. Ne apie parapijos reikalus, o apie tik ką išleistą, Stasio Maziliausko parašytą knygą „Merkelis Giedraitis“. Perbėgęs knygos turinį ragino, kad visi knygą įsigytų, ir tai būtina ši vakarą. Kodėl? Knygos autorius, mūsų parapijos narys, pažadėjo, jog visi už baliuje parduotas knygas gauti pinigai aukojami parapijai. Be to, jis sėdi vestibulyje ir knygas autografuoja.

Vida Nakaitė paskelbė pirmąjį A. Brazio išėjimą ir dainuosimas tris dainas: St. Simkaus „Kur bakūzė samanota“, A. Kacanausko „Ilgesys“, J. Karnavičiaus operos „Grazi-rūs“ jaunojo bajoro daina.

Kad tikėtume klebono žodžiams apie „Merkelį Giedraitį“? Knyga labai įdomi, parašyta beiletristiniu stiliumi... pasistengė Linas Mikulionis. Jis paskaitė dalį knygos prologą — apie Onos ir Mato Giedraitį, jaunavedžių, kelionę iš Rokiškio į Vilnių. Paskaitė ne skubėdamas, įdomiai interpretuodamas. (Tik šios reklamos dėka nusprendžiau knygą įsigyti; manau, kad tokių kaip aš buvo ne vienas, nes mačiau knygą gausiai perkant).

Paskelbta antrasis A. Brazio išėjimas. Dabar jau jis dainavo ištraukas iš operų, trum-

pas, skambias arijas, pabaigai pasilikdamas „Sugrįžki į Sorentą“. Publikai nesiliaujant ploti, bisui padainavo ilgesnės ariją iš „Linksmosios našlės“, o dar daugiau prašant, pats dainavo ir publiką ragino dainuoti „Pragėriau žirgelį“. Tiktai, solistui prageri žirgelį visi balius svečiai noriai padėjo. Viso labo gal 15-kos, o tikrai nedaugiau kaip 20 minučių A. Brazio pasirodymo negali vadinti rečitaliu ar kuio jį panašiu. Dainavo balsą tausodamas, neperstengdamas, iš kailio nesinerdamas. Vis dėlto ir nemuzikali klausytoja pasiekė jo balso grožis, o kelis kartus prasiveržęs natūralus fortissimo parodė, su kokio kalibro dainininku turime reikalą. Nedėvėjo frako ir nelaikė nosį lubas įbėdęs. Šiltas, linksmas, patrauklus grimasom ir gestais. Toks buvo pirmaujantis mūsų operos baritonas. Jis mus šiame baliuje kultūringai pradiugino. Pianinu jam akompanavo jaunas D.A. parapietis Vidas Neverauskas, nebe pirmą kartą gerai akompanuojąs dideliems solistams. Sužinojus, kad V. Neverauskas kaip tik švenčia gimtadienį, A. Brazius pakvietus, jam dainuojant ir diriguojant, visi sugiedojome „Ilgiausių metų“. V. Nakaitė L. Mikulioniu, V. Neverauskui ir A. Brazius prisegė po baltą gvazdiką.

Skaniai, gerai paruoštą vakariene sudorjom labai greitai, nes jau buvom išalkę. Dabar sceną dominavo Rimo Kaspučio „Romantikos“ orkestras. Grojo ilgai ir gausiai. Vyrėnėji ypač džiaugėsi, kad tonas sušvelnėjęs, nebegrojamai per garsiai, galima kalbėtis ir šokant, ir prie stalų pasilikus. O R. Kaspučio rinktinės šokių melodijos visiems prie širdies, paskutiniu metu, tad ir šiame baliuje, dar pajaurinamos paties Rimo ar kurio kito orkestro nario dainavimu.

Gaila, publikos tik apie pus-trėčio šimto. O galėjo susirinkti geru trečdaliu daugiau.

Alfonsas Nakas

DETROITO UGNIAGESIŲ FESTIVALIS

Detroito ugniagesių festivalis įvyko rugsėjo 20 d. Hart Plaza.

Festivalis pradėtas Detroito ugniagesių orkestro koncertu. Iškilmes pradėtos 1:00 val. p.p. Kanados ir Amerikos himnus sugiedojo Mrs. H. Millar. Invokaciją sukalbėjo miesto tarybos narys Mr. D. Eberhard.

Už drąsą buvo apdovanoti ugniagesiai: R. Latka bronziniu medaliu, išgelbėjęs žmogų nuo užtroškimo dūmais, M. Fontana aukso medaliu už kūdikio išgelbėjimą iš degančio namo. Mrs. C. Tate buvo įteiktas Mendelssohn medalis, pagerbiant tarnyboje žuvusį jos vyrą.

Mirusių prisiminimui Tėve mūsų, orkestrui pritarant, sugiedojo P.M. Esser. Tuo ir buvo baigta iškilmingoji dalis. Po to sekė ugniagesių pasirodymai. Nemažą dalį užėmė juokdariai.

Buvo ir rimtų pasirodymų vaizduojančių ugniagesių darbą. Vienas ugniagesys iš priešais esančio Veteranų pastato priešpaskutinio aukšto išlipo pro langą ir virve nusileido žemėn.

Vida Nakaitė, gabiai pravedusi Detroito D. Apvaizdos liet. parapijos balius meninę programą.

myn. Kitame pasirodyme ugniagesių grupė įnešė ir aikštę sudedamas kopėčias ir jas ištiesė ir aukštį. Vieni virvėmis ir atramomis laikė, o du vyrukai jomis užlipo iki pat viršūnės ir tuo parodė, kad kopėčiomis jie gali viską pasiekti.

Rungėsi 4 komandos: East ir West Detroito, Warren ir Windsor (Kanados). Jos turėjo 2-ą aukštą su kibirais kopėčiomis, kuriose turėjo 55 galionų statinę. Vandenį sėmė iš įrengto rezervuaro. Laimėjo West Detroito komanda prieš East Detroito komandą ir Warren komandą prieš Windsor komandą. Buvo rodoma, kaip ugniagesiai savo ištiesime tinkle sugauna šokančius iš 2-ro aukšto žmones.

Kita pasirodymo dalis vyko paupyje, upėje ir ore. Upės krante stovėjo du sunkvežimiai su iškeltomis kopėčiomis. Ugniagesiai lipo tomis kopėčiomis ir viršų ir iš ten virvėmis leidosi žemyn. Iš Detroito upe plaukiančio policijos laivo iššoko žmogus ir plūduriavo vandenyje. Laivas, leisdamas į užpakalį dūmus, nuplaukė ir nuplaukė. Atskrido helikopteris. Iš jo virvėmis ir vandenį nusileido dar 4 žmonės. Dabar jau vandenyje plūduriavo 5. Atvyko greitosios pagalbos laivas, visus surinko ir atvežė į krantą. Krante stovėjo policijos automobilis, į kurį buvo atvestas iš policijos laivo pabėgęs žmogus, ir policija su juo nuvažiojo. Tik nežinau kur: į daboklę ar ligoninę?

Atskrido helikopteris ir aikštėn virvėmis nuleido 4 žmones. Jie prikabinę virvinių krepšių ir į jį įleido du žmones, o patys atsistojo iš krašto. Helikopteris su jais visais pakilo ir nuskrudęs į Cobo Hall pastatą juos ten ant stogo išlaipino.

Pasirodymams pasibaigus, buvo traukiami laimėjimo bilietukai. Traukė maži berniukai ir mažos mergaitės. Diena buvo graži, saulėtą, todėl ir ugniagesių dieną atsilankė daug žmonių.

A. Gr.

KENČIANČIOS — KOVOJANČIOS TAUTOS MINĖJIMAS

Šie metai yra ypatingi lietuvių tautai, nes ji neša rusišką jo bedieviškojo režimo 41 metus žiaurią vergiją ir 40 metų tautos sukilimo istorinę laisvės vėliavą. Šis nepaprastas fizinis ir dvasinis tautos kančios minėjimas ruošiamas spalio 18 d. (sekm.), 10:30 val. ryto Šv. Antano parapijos šventovėje. Vyskupas V. Brizgys atnašaus šv. Mišias ir pasakys pamokslą. Mišios skiriamos kenčiančiai ir kovojančiai lietuvių tautai bei jos žuvusiems sūnams ir dukroms prisiminti.

Šiam iškilmingam minėjimui yra ruošiamas muz. Stasio Slizio vadovaujamas choras, kuris atliks liturgines ir įvykiui pritaikytas giesmes.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

ILLINOIS — INDIANA APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 14-tą Chicagoje buvo Illinois - Indiana apygardos vyčių suvažiavimas. Jį pradėjo pirmininkas Vincas Samoška. Po maldos dvasios vadas kun. Antanas Zakarauskas pasakė gražią kalbą. Šv. Mergelės Marijos gimimo parapijos klebonas dėkojo 112-kos kuopos vyčiams už dalyvavimą Šiluvos procesijoje, kuri buvo rugsėjo 13-tą. Procesijoje dalyvavo pusantro tūkstančio žmonių. Buvo atvykę „Southwest Herald“ laikraščio fotografai. Kalbėtojas kvietė vyčius įsijungti į parapijos ruošiamą rudens festivalį, kuris bus lapkričio 21-22 dienomis parapijos salėse. Pelnas bus skiriamas S.M.M.G parapijos mokyklos išlaikymui.

Suvažiavimas nebuvo gausus nariais, bet buvo aptarta daug organizacijų liečiančių reikalų. Pranešimus padarė apygardos pirmininkas Vincas Samoška, jaunųjų vyčių globėja Ona Marija Kaselienė, senjorų kuopos išdininė Stefania Jonutienė ir kiti apygardos pareigūnai. Iš jų sužinojome, kad Sabina Klatt ir Rūta Kazlauskienė buvo apdovanotos atžymėjimais už laisvų sąlygų Amerikos valdžios atstovams. Apygarda auga; šįmet prisirašė 40 naujų narių. Sužinojome, kad Indianoje veikia 82-roji vyčių kuopa ir aktyvi, bet atsidaro žmonių, kurie jos veiklą tikisi dar labiau pagyventi. Racine - Kenoshoje įkurta nauja vyčių kuopa.

Irena Sankutė gražiai papa-

sakoj apie 68-tąjį vyčių seimą. Iš Chicago buvę daug delegatų ir vyčių. Loreta Stukienė išrinkta centro valdybos pirmininke. Kazimiera Petrušienė nominuota į organizacijos garbės nars. 69-tajame seime jai bus suteikta ta garbė. Liepos 4-tos gegužinė Chicagoje papildžiusi apygardos kasą. Pusė gegužinės pelno paskirta Vyčių salės išlaikymui.

Šiame suvažiavime buvo išrinkta nauja apygardos valdyba. Albertas Zakarka buvo nominacijų komiteto pirmininku. Išrinkti: apygardos pirmininku — Vincas Samoška, vicepirmininkais — Ona Marija Kaselienė, Eleonora Kasputienė ir Antanas Jonutis, sekretore — Sophie Nieminskė, išdininke — Irena Sankutė. Į revizijos komisiją išrinkti: Jasaitis, Antanas Jonutis ir Paulius Binkis. Tvarkdariais bus: Antanas Sereika, Jeronimas Jankus, Jonas Merčekonis ir Louis Rogers. Valdybos pirmininku ir toliau bus solistas Algirdas Brazis. Apygardos dvasios vadas kun. Antanas Zakarauskas prisaikdino naująją valdybą. Po priesaikos pasveikino ją ir palinkėjo sėkmės.

Sekantis Illinois - Indiana apygardos suvažiavimas bus gruodžio 6-tą, 3-tą valandą po pietų, Vyčių salėje. Šiam Illinois - Indiana apygardos suvažiavimui pasibaigus, Monika Kasper ir Geraldina Mack vaishino dalyvius skaniais pyragais ir kava.

E. Pakalniškienė

CHICAGOS VYČIŲ CHORAS

Lietuvos vyčių choras Chicagoje naują sezoną pradėjo 8.m. rugsėjo 10 d. O rugsėjo 24-tą prieš repeticiją buvo pranešta, kad tą dieną bus renkama nauja choro valdyba. Senoji, vadovaujama Estellos Rogers, atsistatydino.

Pradant susirinkimą, buvusi pirmininkė E. Rogers dėkojo ilgametui choro dirigentui muzikui Faustui Stroliai už jo nuostabią ir pasiaukojantį darbą su vyčių choru. Taip pat padėjo ir visai senajai valdybai. Estelle Rogers kandidatuoti į renkama valdybą atsisakė, o susirinkimą pravedė pakvietė nominacijų komisijos pirmininkė Juliją Zakarkienę.

Pirma buvo renkama valdybos pirmininkė. Ja buvo išrinkta 36-tos vyčių kuopos (Brighton Park) narė Sabina Klatt.

Kitais valdybos pareigūnais buvo išrinkti: vicepirmininkas - Stasys Stasiūnas, sekretorė — Ona Marija Kaselienė, išdininke — Juozas Juška, išd. globėjai — Stepas Rudokas ir Albertas Zakarka, archyvo

tvarkytoja — Margarita Narvašienė, knyginkinė — Elzė Žibaitė ir Salomėja Daulienė, valdybos nariai — Petras Gaglė ir Rimas Bužėnas, lietuviškai spaudai korespondentas — Apolinaras Bagdonas.

Po rinkimų iki šiol buvusi pirmininkė E. Rogers padėjo Zakarkienei už sklandžius rinkimus ir pasveikino naują pirmininkę ir visą valdybą linkedama našaus darbo. Po to choras pradėjo eilinę repeticiją.

Tą vakarą buvo Teresės Strolienės gimtadienis, todėl choras padainavo jai „Ilgiausių metų“, o prieš išsiskirstydamos dar porą liaudies dainelių.

Chicago vyčių chore dainuoja ankstyvesniųjų ateivių antrosios ir trečiosios kartos nariai ir pokario ateiviai su jau šiame krašte gimusiais savo vaikais. Visus vienon šeimoniungia meilė lietuviškai dainai ir Fausto Stroliaus išskirtinai šviesi asmenybė.

Naujoji pirmininkė S. Klatt pasisakė eisianti buvusios pirmininkės pėdomis, kad choras ir toliau sėkmingai darbotųsi lietuviškos dainos labui.

A.P.B.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas neįsiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$46.00	\$26.00	\$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Užsienyje	\$42.00	\$25.00	\$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Savaitinis	\$28.00	\$17.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudojotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatka. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

PATIKSLINIMAS

Kan. V. Zakarausko 50 m. kunigystės sukaktuvių iškilnėse meninėje programoje duetu dainavo A. Underienė ir D. Varanekienė. Solo — J. Burges. Praėjusioje „Vyčių veiklos“ laidoje išspausdintame įvykio aprašyme pasitaikė netikslumų. Atsiprašome.

Advokatas Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisių daktarai
2458 W. 69th St., Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Pirma ligoninė pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — CR 6-2400
Val: pagal susitarimą, pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antrad. ir penkt. 10-4 šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GÁ 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
476-2112
Val: pagal susitarimą, pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Val. pirmad. antrad. ketv. ir penktad. 11-4 val. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirmad. antrad. ketv. ir penktad. 11-4 val. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

Ofs. 742-0255 Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave.
Eglin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 372-5222, 236-6575
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinimus ir kontaktinius lęšius.
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val: pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 popiet. ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILBĖ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr. ketv. ir penkt. 2-7) šeštadieniais pagal susitarimą

DR. K. M. ŽYMBANTAS
DR. S. T. CHIRBAS
DANTŲ GYDYTOJAI
2654 West 63rd Street
Val: pagal susitarimą: antr., trečiad. ketv. ir 10 v. ryto iki 6 v. vakaro. Tel. — 778-3400

Sovietuose yra

2000 KONCENTRACIJOS STOVYKLŲ

Sovietų Sąjungos vadai yra ne kartą įvairiomis progomis iškilmingai pareiškę, kad jų šalyje nebėra priverčiamųjų darbų stovyklų ir kad politinių kalinių nebėsa. Tokie pareiškimai ypač kartojami po 1975 metų, kai buvo pasirašytas Helsinkio paktas, kuriuo sovietai apgavo 34 Europos ir Š. Amerikos kraštus.

Sovietų Sąjunga, JAV-bės ir kiti kraštai minėtą paktą pristatė pasauliui kaip labai rimtą ir svarbų susitarimą, lyg tai būtų buvusi pokario meto taikos sutartis. Šiuo apgaulingų paktų sovietai, išgavę savo užkariotų žemių pripažinimą, be galo džiaugėsi ir ruošė naujas pinkles. Kaip nekeista, kaip jau esame ne kartą rašę, patikėjo nemaža žmonių įvairiose kraštuose. Daugelis šių paktų šlovino ir iš jo daug tikėjosi, nutylėdami pavergtų tautų bei valstybių išlaisvinimo reikalą. Kaip keista, kaip jau esame ne kartą rašę, šiuo paktu akiai tikėjo ir ji, važinėdami po lietuvių kolonijas JAV-bėse ir Kanadoje, grynę negėdūs mūsų politikai.

Helsinkio paktą VII p. tariamai deklaravo žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, įskaitant minties, sąžinės, religijos ir įsitikinimų laisvės, gerbimą. Tai paskatino sovietų pogrindžio darbuotojus pasitikėti tarptautine sutartimi. Jie manė, kad Amerikos ir kitų kraštų garantuotos laisvės bus puoselėjamos ir kad paktą pasirašiusieji kraštai gins tų laisvių neturintčius. Rezistentai išėjo į viešąjį gyvenimą, ėmė kurti Helsinkio paktą vykdyti komitetas. Toks komitetas atsirado ir okup. Lietuvoje. Sovietai, žinoma, darė savo: pogrindžio darbuotojus suėmė, kėlė jiems bylas už „priešvalstybinę veiklą“, nuteistuosius siuntinėjo į koncentracijos stovyklas, „kurių nebėra“... Nuteistųjų tarpe, kaip jau esame daug kartų pranešę, buvo ir nemaža lietuvių. Tai Helsinkio paktą aukos.

Bet grįžkime prie tariamai „panaikintų“ koncentracijos stovyklų. Šiam klausimui nušviesti gerą progą mums suteikia neseniai Šveicarijoje išleista nauja knyga keistu pavadinimu — „Vadovas po Sovietų Sąjungos kalėjimus ir koncentracijos stovyklas“ (tiksliai angliska antraštė — „The First Guidebook to the USSR, to Prisons and Concentration Camps of the Soviet Union“). Jos autorius Abraomas Šifrinas (Avraham Shifrin), žydų tautybės. Autoriaus tėvas — Stalino gulagų kalnys, būnas Abraomas buvo raudonosios armijos karininkas, valstybės gynėjas. Tačiau 1953 m. jis pats buvo apkaltintas „priešsąjūdiška veikla“, nuteistas mirties bausme. Netrukus jam paskirta 25 metų kalėjimo bausmė. Po 10 metų paleistas, 1970 m. išvyko į Izraelį. Čia gyvendamas apklausinėjo tūkstančius žydų emigrantų iš Sovietų Sąjungos, kurie daugelį metų kalėjo įvairiuose kalėjimuose bei koncentracijos stovyklose, psichiatriškos ligoninės. Pasėkioje atsirado minėta knyga, kurią jis pavadino minėtu „Vadovu“. Čia jis pateikė 2000 koncentracijos, priverčiamųjų darbų, psichiatriškių ligoninių, kalėjimų ir kitų laisvės atėmimo vietų pavadinimų bei adresų. Susistomė prie kai kurių faktų.

Archipelago lageriai „puikiai“ gyvuoja. Lageryje Nr. 142/17 prie Murmansko, be kitų kalinių, laikomi kai kurie estų disidentai, jų tarpe Juri Kuk, kuris po 40 dienų bado streiko mirė.

Orlovi srityje, 350 km į pie-

tus nuo Maskvos, yra priverčiamųjų darbų stovykla, skirta specialiai vaikams bei jaunuoliams, kurių ten esą 3000. Iš viso vaikams, jaunuoliams ir moterims skirtų specialiųjų lagerių esą 119. Moterys ir vaikai čia turi dirbti labai sunkius darbus, įskaitant miško kirtimą. Kiti dirba požemiuose, valydami atominis reaktorius. Daug priverčiamųjų darbų stovyklų esą Archangelos srityje, kur kaliniai kasa uranus, neturėdami specialių apsaugojimo priemonių nuo radioaktyvių spindulių. Daugybė tūkstančių suimtųjų Sibiro taigoje kerta mišką.

Garsūs yra Mordovijos lageriai prie Volgos. Jų pradžia siekia 1917 metus. Gelžkelio linija Maskva — Kuibysėvas išimtinai šių kalinių rankomis pastatyta. Abiejose gelžkelio pusėse kapinės — čia išsiųstieji tūkstančiai suimtųjų, kurie ši geležinkelį statė.

Ab. Šifrinas toliau rašo apie vieną koncentracijos stovyklą, kuri esanti įruožta Lietuvos Vilniuje, Rasų gatvėje, buv. vienuolyno patalpose. Čia kaliniai gamina įvairias elektronines užtvartas kitiems Sovietų šalies lageriams. Kas neišpildo darbo normos, pasiūnčiamas į mirties lagerį. Autorius mini inicialais M.K. kalinį, kurio svoris nukritęs ligi 47 kg ir kuris buvęs lagerio komendantas „Antonas Lumbas“ pasijustas į bokaisto kasyklas prie Archangelos.

Novosibirsko srityje esą 50 koncentracijos stovyklų ir 5 kalėjimai. Čia kaliniai labai slaptai montuoja branduolinių užtaisų galvutes. Prie garšaus transibirinio geležinkelio — BAMO statybos jau 40 metų dirba šimtai tūkstančių suimtųjų, jų tarpe dar esą japonų, vokiečių karo belaisvių. Pabaltijo kraštų tremtinių. Iš viso BAMO sistemoje esą apie 300 lagerių.

Krasnojarsko srityje moterų kalinės kerta miškus prie 40 l.c. šaltio. Paklaustos, ar nesusišalčios, atsako: „Tiegiu nėra šaltis. Jeigu turi išpildyti planą, turi prakaituodamas dirbti“.

Tebegyvuoja ir garsusis Vorkutos gulagų kompleksas. Tai didelių šaltčių sritis, apie kurią priežodis taip sako: „Žiema čia tęsiasi 12 mėnesių per metus, o kiti metų mėnesiai — vasara...“ Šioje Komijos dalyje šiuo metu dirba dar apie 20,000 kalinių. Daug panašių stovyklų veikia Murmanske, Kolos pusiasalyje šiaurinėse salose ir kitose šiaurės srityse. Bet jų neturksta ir tropiškuose pietuose — Uzbekistane, Turkmenijoje. Ypač sunkus kalinių darbas švino kasyklose dykumų srityje, kur trūksta maisto, vandens.

Stovyklų pakankamai yra ir labiausiai į rytus esančiose sovietų srityse, prie Kinijos sienos. Čia kalinai ir miršta užsieniečiai, kurie oficialiai „nežinia kur dingsta“.

KGB kalėjime Krestyje, prie Leningrado, kur kalinama 10,000 kalinių, yra įruožti specialūs gaudai, tik 70 x 70 cm didumo, kuriuose uždaromi nusižengusieji kaliniai 24 valandoms.

Tokių ir panašių baisumų Ab. Šifrinio knygoje daugybė. Autorius yra apeikaitavęs, kad per 60 sovietų valdymo metų įvairiose koncentracijos stovyklose, kalėjimuose ir kitose kankinimo vietose bolševikai nužudė 60 milijonų žmonių.

Tai gi A. Šifrinio „Vadovas po Sovietų Sąjungą“ yra visiškai kitoks, kaip Intouristo vado vadas.

b. kv.

PAVERGTOS LIETUVOS UPĖS, EŽERAI, PELKĖS

Kas buvo gera ir kas dabar išnaudojama

JONAS MIŠKINIS

Lietuva buvo liekamo drėgnumo klimatinėje zonoje. Vadinasi, vandens daugiau iškrinta, negu išgaruoja. Todėl Lietuvoje yra susidaręs pastovus upių ir upelių tinklas. Dabiose, kurių kilmė glaudžiai susijusi su tam tikru reljefo formų kilmę, telkšo ežerai. Dauguma ežerų yra ledyninės kilmės.

Lietuvos upių karalius yra Nemunas. Jis 936 km ilgio, o baseinas, t.y. visas plotas, iš kurio intakais suteka vanduo, apima 98,000 kv. km. Vidutiniškai per sekundę Nemunu nuteka kas ketus 500 kubinių metrų vandens. Kitos žymesnės upės: Neris 510 km ilgio, Venta (350), Ščera (319), Šešupė (308), Šventoji (240), Nevėžis (219), Merkys (200), Minija (200) ir daug mažesnių upių.

Senovėje upės buvo pagrindinės transporto magistralės Lietuvoje ligi XIX a. antrosios pusės, kol buvo pradėti statyti geležinkeliai. Sausumos keliai ir sausumos transporto priemonės ilgą laiką buvo labai primityvios. Kroviniai buvo gabunami nešuliniais arkliais. Sausumos keliais buvo ne lengva eiti nešuliniais arkliams, o ką kalbėti apie vežimus. Kad anais laikais sausumos keliai turėjo mažą reikšmę, galima spręsti ir iš to, kad Mikalojaus Kristupo Radvilos sudarytame Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemėlapyje (išleistas 1613 m.)

sausumos keliai nepažymėti, o upių tinklas yra pakankamai tankus ir aiškus.

Krovinius gabenti upėmis buvo keliolika kartų lengviau kaip sauskeliais. Didžiausias laivas Nemunu buvo vytinė — plokščiadugnė didelė valtis, kurios kėlimo galia ligi 250 t. Net ir paprasta plokščiadugnė valtimi, kuri pavasarį galėjo praplaukti visais didesniais upeliais, galima buvo gabenti iki vienos tonos svorio krovinį. Pavyzdžiui, 1791 m. 75,7% eksporto iš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir 75% importo į Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę ėjo per Prūsiją Nemunu.

Gana seniai upės naudojamos ir mechaninei energijai gauti. Jau 1387 m. vasario 17 d. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Jogailos rašte, kuriuo Vilniaus vyskupui dovanojamos žemės, minimi vandens malūnai. 1939 m. Lietuvoje veikė beveik 1000 tvenkinių, kurių didžiulė dauguma buvo naudojama mechaninei energijai gauti. Antrojo pasaulinio karo ir pokario metais tvenkinių skaičius žymiai sumažėjo ir jų yra likę tik apie 300.

Upių panaudojimas elektros energijai gauti Lietuvoje neturi didesnių perspektyvų, nes galimų statyti hidroelektrinių galimūmų yra maži — okupuotas varžo. Dabar upės statomi tvenkiniai skiriami žuvi-

ninkystei, drėkinimui, pramonės, kultūriniais ir buitiniais reikalamis. Tvenkinių upėse statymas yra būtinas, nes nereguluotas upių nuotėkis nebegalės patenkinti didėjančio vandens poreikalo.

Lietuva yra ežerų kraštas. Jų yra apie 2000, kurių dauguma yra rytuose ir pietuose, o mažiausia vidurio dalyje. Utenos buvusioje apskrityje yra 270 ežerų, o Kėdainių — nė vieno. Jų ten daugiausia, kur buvo sustojęs paskutiniojo ledyno kraštas. Be to, daug yra negilių ežerų, kurie jau apaugo samanomis ir pranyko. Jie virto durpynais. Lietuvos ežerai, lyg kokie perlai, puošia kraštą, vasarą labai malonu juose maudytis ir plaukioti. Be to, ežeruose daug sugaunama žuvų. Kai kurie ežerai pasižymi didumu, kaip pavyzdžiui Narutis 80 kv. km, Druksiai (44), Snūdas su Strustu (42), Drivė (8), Dusia (23), Svyris (22), Vygriai (22), Sartai (13), Avilys (13), Metelsys (12), Plateliai (12); kiti žinomi savo gilumu, iš kurių Ančia 108 metrų gilumo, esąs į šiaurę nuo Suvalkų, laikomas pasaulio giliausiu ledynų kilmės lygumų ežeru. Labai gilūs yra: Vygriai 73 metrų, Tauragnas (62 metrų). Nepriklausomos Lietuvos giliausias ežeras — Trakų ež. Galvė ir Slaistis (47), Lakajai (46), Vištytis (47). Dar kiti garsėja savo gražumu, kaip pavyzdžiui Asveja prie Dubin-

gių, Anykštis arba Rubikinis netoli Anykščių, Avilys, Sartai, Galdusis, Galstas, Šlavanstas (trys paskutinieji Seinų apskr.), Siesartis, Stirniai (abudu Molėtų apyl.) ir daug kitų.

Ežerai drauge su upėmis sudaro Lietuvos vidaus vandenų tinklą. Pagal ežerų ir upių ryšius skirstomi į pratekančius ežerus. Ežerą maišina vienas ar keli upeliai, o vandens perteklius iš ežero išteka upe į vandenskyrinis arba ištekančius ežerus. Vadinasi, ežerus maitina krituliai ir grūntiniai vandenys, o vandens perteklius iš ežero išteka upe, o aklinų ežerų perteklius išgaruoja arba nuteka po žeme.

Intensyviai vanduo juda upėse. Jūs ežeruose, pelkėse bei grunte, tik gerokai lėčiau, todėl jie kai kada vadinami bendru vardu — lėtos vandens apytakos objektais.

Tarp Alytaus ir Marijampolės yra didžiulį pelkių apsuptytas, visai sekus Žuvinto ežeras (gilumo 3 metrų), kurio pelkėse yra tikroji paukščių karalystė su gubėmis ir kitais retais sparnuotais. Jis pavirstas gamtos apsaugos vieta.

Pažymėtina, kad pelkė yra trečiasis vandens objektas, kuriame susikaupia dideli vandens kiekiai, jos paviršiuje yra susiklostę organinės medžiagos sluoksnis, kuriame auga specialieji pelkių augmenija. Jei augalų šaknis nepasiekia mineralinio dirvožemio, toks plotas vadinamas pelke, žemės plotas su plonesniu durpių sluoksniu vadinama supelkėjusiais plotais.

Lietuvos pelkėse yra susikaupę daug organinės medžiagos — durpių. Durpių ištekliai siekia apie 6900 milijonų kubinių metrų. Iš bendro 278,7 tūkstančių ha durpynų ploto apie 19,3% durpynų yra nusausinti, sukulturninti, paversti žemės ūkio naudmenimis, 10,4% durpynų palikti natūralūs — paskelbti draustiniais ir saugomi; 18,9% durpynų kasamos durpės kuriai ir kraujui, likusi durpynų dalis apie 50% visų durpynų apaugusi pelkine augmenija, krūmais, mišku, yra natūrali.

Įvairias pelkes galima labai įvairiai naudoti. Žemapelkes efektyviausia paversti daugiametėmis pievomis ir ganyklomis. Šio tipo pelkėse plėsti durpių kasimą pramonės kuriai yra netikslinga.

Norint geriau susipažinti su durpių fizikinėmis savybėmis reikia suprasti vandens dinamiką. Durpės susideda beveik vien iš organinės medžiagos, nes žemėlapių peleningumas nėra didesnis kaip 15%, o daugumoje durpynų pelenų kiekis

yra 2-5% Durpių drėgmės imlumas yra labai didelis — nenusausintos durpės vanduo sudaro 91% visos masės (svorio procentais). Sausinama pelkė atiduoda labai mažai vandens — nesusausintos pelkės drėgmės imlumas lieka apie 88%. Seniai yra nustatyta, kad vandens reguliavimo galimybės pelkėse dešimt kartų mažesnės, negu tokio pat dydžio ežeruose.

Tai buvo Lietuvos žemėje. Dabar okupantai gamtovaizdį ir žemės turtus išnaudoja, kaip išnaudoja ir visą pavergtą lietuvių tautą.

ŽMONĖS, TARTUM MUZIEJINIAI DAIKTAI

Žmonės, tartum istoriniai muziejiniai daiktai. Toks aptarimas tinka Sun Yaotingui ir Ma Deginui. Jie abudu aštuoniolikosimtmeciai ir tebegyvena eunuchais iš priešrevoliucinės Kinijos. Sun ir Ma buvo Tsing dinastijos tarnai. Jie gyveno uždraustame mieste ir yra dabar vieni, išlikę iš Kinijos karališkojo laikotarpio, kuris priklauso dabar jau istorijai.

Sun ir Ma dabar yra pensininkai ir gyvena valstybės šelpiami viename karališkųjų rūmų sparne, Pekine, už geležinių parko durų. Jie tebepriziūri parke gėles ir upelyje žuvis.

Eunuchai — tai vyrai, kurie buvo kastruoti prieš stojant į tarnybą karališkojoje pilyje, kad ten „nebeįsijungtų“ tarnautų karalienei. Laikė Ming dinastijos karališkojoje tarnyboje buvo ne mažiau 100,000 eunuchų. Kai Sun 1916 metais pradėjo pilyje tarnauti, eunuchų buvo dar 1000, o kai jis 1924 metais turėjo aplėsti karališką pili, eunuchų buvo likę tik 200.

Sun, kaip sako, savo laiką buvo karalienės favoritas. „Aš savo pareigas gerai atlikdavau“, — sako Sun. Iš savo kaprizingos karalienės Van Rong jis gaudavo 20 sidabrinų talerų mėnesiui algos ir buvo laikomas gerai apmokmu tarnu.

Eunuchas Ma buvo kitos kategorijos tarnas. Jis pilyje ėjo kulio — rikšos vežėjo pareigas, uždirbdavo mažiau ir, įsikinkęs į vežimėlį ir pradedant vežti, visiems matant, gaudavo reguliariai su ryškė smūgi.

Nežiūrint skirtumų, Sun ir Ma sugyvena draugiškai. Jų ypatingas statusas — pareiga gyventi Pekine ir priziūreti buv. karališkame parke gėles ir žuvis — suvedė juos į tvirtą draugystę.

A.T.

Pabaltiečių Solidarumo šventės, įvykusios Estijoje, 1939 m. Vyt. Kamantu (stovi II eil. trečiasis iš kairės). Šiame komitete lietuviams atstovauja LB Vid. vakarų apygardos valdyba.

Nuotr. Jurgio Prapuolenio

ATOLAS — KORALŲ SALA

JURGIS GLIAUDA

69

Šis nusikaltėlis daug kartų plėšė ir prievartavo moteris. Kas kartą jis išeidavo iš teismo salės neįkalintas, nes valstybės parūpintoji gynyba sutruškindavo prokuroro procedūrą. Valstybė samdė advokatus, kurie gynė žmogžudį ir valstybė samdė prokurorą, kuris kaltino žmogžudį. Paskutinįjį kartą gynėjas įrodė, kad šis nusikaltėlis areštuodami policininkai netinkama formule įspėjo jį dėl jo teisės tylėti per tardymus. Jo nusikaltimas buvo įrodytas, bet policininkas netaip ištarė nusikaltėlio teisius apsaugos formulę. Jis buvo išleistas iš teismo salės ir tos pat dienos vakare išžagino Vilbeną...

Dabar gi, nusikaltėly nukovęs policininkas turės teisė aiškinti, kodėl jis labai skubėdamas griebėsi ginklo; nusikaltėlio kišenėje rastas ginklas įrodė: nusikaltėlis dar nebuvo pasirodęs nukauti policininką.

— Sunki problema, — sakė policininkas, atnešęs į ligoninės raštinę Vilbenos pinigė, — kaip policininkas įrodys, kad buvęs tikras laikas šauti, argi reikėjo laukti kada ginklas bus bandito delne...

— Kur Feliksas? — šnabzdėjo narkotikų paveiktą Vilbeną kambario prietemyje.

Pro veneciškų užuolaidų plyšius grasiai ir žiauriai švietė gatvės žibūrys.

Samonė judėjo skeveldromis. Vilbena gerai suvokė įvykio prasmę ir nebenorėjo gyventi. Mintis tvirtai įsijojo į samonę, į karštingai besisukaliojančių svarstymų lauką. Mirtis? Tai raminanti muzika.

Mintis apie nusižudymą teikia gyvybinių jėgų. Ji nusižudys apleidusi ligoninę. Apie tai ji stengėsi galvoti. Jos žinioj daug migdomųjų tablečių. Arba, arba... ji iššoks pro langą, pataikys galva ant betono grindinio. Gyvybės siūlas toks nestiprus. Nėra sudėtinga tą siūlą nutraukti. Jai buvo lengviau gulėti su prinokusia mintimi apie savizudystę. Ji visiškai neatsiminė kaip maniakas ją puolė. Dabar ji tegalėjo prisiminti radijo muziką, dainelės „Aš praeinu pro tavo tamsų sapną“ melodiją. Ir dar sultingą žemųjų gitaros stygų akordą.

Ji suprato, kad nuo dabar visiškai pasikeitė jos santykiai su visu pasauliu. Kiekvienas ją sutikęs tuoj tuoj prisimins jos baisų epizodą, laikys ją viešai pažemintą, ir taip bus iki gyvenimo pabaigos. Per savizudystę ji atgaus turėtą švarumą ir nuplaus pažeminimą.

Naktis slinko lėtai. Budinti slaugė, pastebėjusi kad Vilbena negali miegoti tuoj davė jai migdomąją tabletę. Vilbena prarijo tabletę, tarytum studijuodama nusizudymo techniką. Su budria, ištrempta samone ji stengėsi susekti kaip marina narkotikas. Paskutinio momento ji nesugavo. Ją sukaustė miegas.

Vanda Širkaitė priėjo prie Vilbenos lovos ir šluostydama ašaras žiūrėjo į savo augintinę. Ją baide Vilbenos veidas. Jis buvo baltas kambario prietemyje. Dingo Vilbenos veide Vandos pamylėtas angeliskumo žėrėjimas. Prieš Vandą buvo dar nuolintos, nelaimingos, išsekusios moters veidas su išverktomis akimis.

Vanda niekad neturėjo palankių nuomonių apie vyrus. Jai neteko patirti vyro globos, nei jo meilės ir švelnumo. Ji laikė vyrus žvėrimis. Toks žvėris dabar apgraužė jos Vilbeną. Šia prasme Vandos nestebino maniako pasielgimas. Ji galėjosi, kad susidurė

su lygos atentatu būti, kad darbo vandanų nepa-rūpino dienos metu, kad Vilbena buvo neatsargi naktį garso pastogėje. Ji laikė nusikaltimu, kad tik kelios lemos vos-ne-vos beapviešė platų plotą.

Klausimų „kodėl?“ buvo visos gleibės, bet jie visi kilo po įvykiu. Dabar būtina pažvelgti į ateitį. Ką daryti Vilbenai pakilus iš lovos? Čia jos fantazija atrado keliones. Ji ir Vilbena keliaus plačiai ir įdomiai. Italija galbūt? Šveicarija, būtinai. Londonas. Kur nors labai žaliuose Ajirjos slėniuose juodvi apsigyvens nendremis dengtame viešbutyje. Gyvens prie mėlynos įlankos, valgys kaimiškus airių valgius, užmirs pasaulį, ir iš naujo pamils gyvenimą. Gyvens pasakoje. Ji turi pinigų. Kelionės nėra fantazija...

Jos pakeis darbovietę. Gyvens ir dirbs toli nuo čia — atsiskleis gyvenimas toks pat mielas, koks iki šiol buvo. Toks jis buvo, o jos, kol nebuvo nelaimės, šitos laimės nebuvo įsiasmoninusios!

Vanda stovėjo prie Vilbenos lovos, ji paėmė jos ranką ir taip laikė, norėdama savo kraujotakos pulsą sutapti su Vilbenos pulsą. Prisilietimas prie mylimo žmogaus, prie Vilbenos, kuriai ji buvo antroji motina, kuriai ji atsidavusi pavadavo prarastą motiną, šiai našlėi, šiai mažytei nuožmiai nusikraustai mergaitei, supurtė Vandos dvasią aklos motiniškos meilės audra. Ji padarys viską, ji savęs išsivadės, kad tik vėl Vilbena būtų skaisčiai laiminga. O slogi, blasfemiška mintis gundė ją vėl galvoti: geriau moteriai mirti, nebūti vyro taip begėdiškai, šlykščiai išniekintai.

Jos delne buvo karšti Vilbenos pirštai. Pusiaur pri-dengti Vilbenos vokai slėpė jos blankų žvilgsnį, akla, migdomosios tabletės sukaustytą. Vilbena pajudino lūpas. Vanda pasilenkė sugauti nusikridusį šnabzdę ir išgirdo:

— Kur Feliksas? Kur Feliksas?

(Bus daugiau)

MŪSŲ KOLONIJOSE

Janina Miliauskienė su šeima prie a. a. mamytės U. Dulskienės kapo Putnamo seselių kapinėse. Iš kairės: anūkai Bernadeta, Teresė, Juozas jr., dukrė Janina, žentas Juozas.

Worcester, Mass.

PASVENTINTAS PAMINKLAS

Rugsėjo 26 d. Nekalto Marijos Prasidėjimo seselių sodyboje Putname susirinko Miliauskų šeimos draugai ir artimieji dalyvauti Janinos Miliauskienės mamytės a. a. Ursulės Dulskienės mirties metinių sukakties prisiminime ir paminklo pašventinime. Dalyvių tarpe buvo ALRK Moterų Sąjungos centro valdybos pirmininkė J. Mack ir Worcesterio Šv. Kazimiero parapijos šios vienuolijos rėmėjų skyriaus pirm. A. Garšienė.

Iškilnės pradėtos 11 val. ryto Šv. Mišiomis seselių vienuolyno koplyčioje už a. a. Ursulės Dulskienės sielą. Buvo prisiminti visi Dulskių ir Miliauskų šeimų mirusieji. Šv. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė Atholios Šv. Pranciškaus parapijos klebonas kun. Justinas Steponaitis. Pamokslė priminė a. a. Ursulės Dulskienės kupiną gailėstingumo ir gerumo širdį. Kalbėjo apie mirtį ir tas paskutines gyvenimo valandas šiame pasaulyje, kada žmogaus siela turi atsisiekti nuo kūno. Vargonaiš grojo Šv. Kazimiero parapijos iš Worcesterio vargonininkė, kuri niekam neatsako savo patarnavimu, Olga Keršytė. Giedėjo kelios seselės (kitos buvo užimtos konferencijomis) ir dalis Worcesterio Šv. Kazimiero parapijos vyrų choro. Jungtinis giedojimas didingai skambėjo seselių koplyčioje.

Šv. Mišių skaitymus atliko a. U. Dulskienės anūkė Bernadeta Miliauskaitė. Anūkas Juozas Miliauskas patarnavo Šv. Mišioms. Auką prie altoriaus nešė anūkės Bernadeta ir Teresė Miliauskaitės. Po Mišių sugiedota Marija, Marija.

Iš koplyčios visi nuėjo į seselių "Dangaus Vartų" kapines, kurioje palaidota a. a. U. Dulskienė. Kleb. kun. J. Steponaitis pašventino paminklą ir tarė žodį apie jo reikšmę. Ypač ragino dažnai prisiminti ne tik savuosius, bet visus mirusius.

Ne mums žinoti mūsų mirties kelią

A. a. Teresėlės Mildažienės metinių proga

Šv. Teresėlės Vaikelio Jėzaus (iš Lisieux) savo autobiografijoje rašo, jog ji troško kentėti ir būti užmiršta... ji karštai meldėsi ir laukė tos laimingos dienos, kada galės išskelauti amžinybėn...

Teresėlės Mildažienės globėja ir užtėrėja buvo Šv. Teresėlė, Marijos Jėzaus gėlė.

Nežinome mirties kelio. Jai ruošiamės, bet nelaukiame. Nelaukė jos ir Teresėlė Mildažienė. Atsirėmusi į gyvenimo pusmėnį, vaikus savarankiškai gyvenimui paruošusi, džiaugėsi rytmečio aušra, dienos puošnumu ir žaismingumu. Dabar dar linksmiau su vyru Jonu ejo džiaugsmingu gyvenimo keliu.

Savo kasdienybę papuošusi šypseną, Teresėlė turėjo daug draugų, kuriuos ji mylėjo, o ji: dalino sielą su ja. Jautė malonumą sustoti Mildažių namuose, pasi- svečiuoti.

Pašventinęs, kunigas pirmas pa- bučiavo paminklą, o po visi dalyviai, giedant giesmę "Kryžiaus šventas". Visi dalyviai Miliauskų šeimos buvo pakviesti į seselių valgomąjį pietums. Seselės mieliai priėmė ir pavašino puikiais piej- tumis.

Po pietų, dukrė Janina sese- lėms ir visiems padėjo.

Vėlionės gyvenimas nebuvo ro- žinis klotas. Gimė 1892 metais. Turėjo 5 brolius ir vieną sesutę. Dabar jau visi mirę. Pati jauna būdama neteko vyro Albino. Jis mirė Antrojo pasaulinio karo iš- vakarėse, sulaukęs 45 metų am- žiaus. Pasiliko jauna našlė ir vai- kai: Albinas, Adelė, Kostas ir Ja- nina.

1944 m. rusams antrą kartą už- plūstant Lietuvai, tik Janinai buvo lemta pasilikti kartu su ma- myte, išeiti ilgą tremties kelią, kol pasiekė Amerikos krantus. Abiems broliams ir sesutei nusitę- sė ilgas vargo ir kančios kelias į tolimą Sibirą. Keletą metų jų li- kimas buvo nežinomas. Vėlionė kasdien meldavosi už jų sielas netikėdama, kad kuris iš jų yra gyvas. Pagaliau teko sužinoti, kad visi gyvi, tik toli nuo tėvynės, ir kaip dėkojo Dievui už tai. Tikėjo kad dar galės juos pamatyti, bet deja, taip neįvyko. Buvo giliai religinga ir tą tikėjimą įskiepio- va vaikams. Ne tik dukrė Ameriko- je, bet ir tėvynėje Lietuvoje likę su tokiu pat skausmu prisimena mamytę ir peryvena tą patį skausmą. Spalio 3 d. Kaune susi- rinkę vaikai, anūkai, giminės, draugai ir pažįstami paminėjo jos mirties metines. Amerikoje tą dieną Šv. Mišios buvo atšaujamos pas Tėvus Pranciškonus Kennebunkpore, Maine, Brookly- ne ir kituose vienuolynuose. Ita- lijoje pas Tėvus Saleziečius ir Lie- tuvių Kunigų seminarijoje. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje Worcester, Mass., spalio 10 d. 8 val. ryto egzėkvijos. Dukrė Janina su šeima kviečia visus, kurie ga- lite prisiminti a. a. U. Dulskienę maldose.

J. M.

KANADOS ŽINIOS

Toronto, Ont.

DAR APIE LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO VEIKLĄ

Pirmojojo reportažo šiuo reika- lu dalyje (rugsėjo 24 d.) i ant- raštę įsibrovusi nemaloni klaida, vietoj "Lietuvių Tautodailės In- stituto veikla", atspausda "Tauto- dailės Instituto paroda". Šiuo re- portažo papildymu toji klaida tebūna atitaisyta. O daugiau — apie tolimesnę kanadiško Lietu- vių Tautodailės Instituto veiklą, tenka nurodyti to Instituto ryšius su kitomis organizacijomis. Pagal instituto biuletenį, nuo 1979 me- tų pradžios Lietuvių Tautodailės Institutas yra Kanados Lietu- vių Fondo narys. Toji narystė teisė įgyta L. T. I. tarybos vice- pirm. A. Paškevičiaus iniciaty- va, tam tikslui privačių asmenų Kanados Lietuvių Fondui dova- notais įnašais.

1979 m. iš Kanados Lietuvių B-nės gauta kopija, L. T. I. reika- lams ir naudojimui, K. L. B-nės pastangomis ir Kanados Federali- nės valdžios pinigine parama pa- gaminto filmo "Spirit of an Amer- ican Past". Šis filmas jamžino dai- lininkui A. ir A. Tamošaičių taut- odailės darbą juvi studijoje prie Kingstono, Ont., Kanadoje. Filmo vadovė — Ramūna Mac Donald, o filmuotojas — V. Pet- rulis.

Užmegzti ryšiai ir su Kanados Folk Arts Council.

NAUJŲ SKYRIŲ ĮSTEIGIMAS

Šis reikalas buvo plačiai svars- tytas visuotiniame metiniame na- rių susirinkime 1980 m. balan- džio 26 d., nes klausimas pasida- rė opus ir už Kanados ribų egzis- tuojantiems skyriams. Nutarta: pagal Instituto įstatus, nariai pri- klauso L. T. I. tiesioginiai, bet ne per skyrius. Todėl niekas nevaržo skyrių jungtis į savo teritorinį centrą, jei to reikalauja gyvena- mo krašto įstatymai ir jei tai bū- tų patogu: ne organizacinė forma dėl kitų aplinkybių.

Nauji skyriai įsteigti šiose vie- tose: Windsor — Detroit — 1980 m. vasario 3d., vadovė — M. Domčienė; Chicagoje — 1980 m. kovo 16 d., vadovė — A. Veselkie- nė; New York — 1980 m. ba- landžio 18 d., vadovė — L. Milu- kienė.

PARODOS

1980 m. vasario 13 d. dailinin- kai A. ir A. Tamošaičiai suruošė tautinių drabužių parodą King- stono "Handloom Weavers and Spinners" klube.

Tais pačiais metais kovo 16 d. įvyko tautinių drabužių paroda Toronto Priskelimo parapijos pa- rodų salėje. Ekspozitai — daili- ninkų Tamošaičių.

Rugpjūčio 6 d. Bostono miesto jubiliejui atžymėti Rotušės ap- linkoje Bostono skyrius surengė tautodailės parodą. Ypatingo dė- mesio susilaukė tautinių drabu- žių modeliotojos. Drabužiai bu- vo apžiūrimi ir komentuojami. Kartu buvo parduodami lietuviš- ki valgiai ir čia klientūra buvo itin gausi. Jaukimas šoko tautinius šokius.

Spalio 11 — 12 d. Philadelphi- jos skyrius ir Lietuvių namų kul- tūros centras suruošė labai sėk- mingą dail. A. Tamošaičių dai-

ir laukimas, kada galės išskelauti amžinybėn. Ligos kankinami li- gonai dažnai būna nervingi ir daug reikalaujantys iš ligoninės personalo, Teresėlė jie visi mylė- jo. Būdama namuose, mažiausiai prašė pagalbos ir niekam nesis- kundavo savo skausmais.

Mirties metinių Šv. Mišiose min- tyse lyg matėme Teresėlę pade- dantią šventajai Teresėlei skinti rožių žiedus. Arti šinto Teresė- lės Mildažienės giminaičių bei draugų susirinko po Mišių į Mil- dažių namus tradiciniam pabend- ravimui.

Vytautas Kasčiūnas

lės darbų paroda.

Spalio 18 — 19 d. d. New Yor- ko skyrius Kultūros Židinyje su- ruošė tautodailės parodą, užim- damas visus kambarius ir sales. Joje dalyvavo Montrealio (Kana- da) "Vaivorykštė" su kilimais, tautinėm lėlėm ir juostom. V. Kulpavičius, Jankauskas ir Augai- tis rodė savo medžio drožinius. Buvo išstatytos G. Zaunūtės de- vynios prijuostės, kurios buvo da- zytos natūraliais pažais prieš 200 metų. Marijošenės natūralūs smūkeliai ir gintarai. Dail. A. Ta- mošaitienės tautiniais drabužiais papuošti manekenai. Tie drabu- žiai buvo jos austi vilnietiškais raštais 1939 m. Pasaulinei pa- rodai. Lėlėmis iliustruotos "Ku- piškio vestuvės", "Eglė žalkių ka- ralienė" ir "Subatvakaris". Visą laiką buvo rodomas filmas "Spi- rits of Amber Past" ir tautinių drabužių skaidrės. Priangyje in- struktoriai rodė kiaušinių dažymą, juostų audimą ir pyrimą, kilimų audimą, šiaudulinių vėrimą. Bu- vo parduodami iš šiaudulių su- kurti paveikslai, gintarai, tauti- nės lėlės, sagos, juostos ir kt. Sve- čiai vaišinos lietuviškais valgiais. Parodą aplankė daugiau 700 žmonių.

Lapkričio 4 — 11 d. Kolumbi- jos sostinėje Bogotoje, Skandia- galerijoje įvyko dail. A. Tamošai- čio spalvotų litografijų, dail. A. Tamošaitienės ir A. Veselkienės kilmų, jų ir A. Vaitonienės, G. Urbonienės, K. Pikūnaitės, G. Ma- čiūnienės, A. Baltrušaitytės ir M. Girčienės tautinių drabužių, pri- juosčių ir juostų paroda. Parodą organizavo Bogotos Moterų drau- gija.

Lapkričio 17 — 19 d. ta pati paroda buvo suruošta Valencijo- je, Venecueloje, o lapkričio 22 d. Caracas mieste.

New Yorko skyriaus narė Ra- sa Bobelytė dalyvavo pas ameri- kiečius su savo ir R. Česnaviče- nės darbais parodoje "Šiandien-

nio gyvenimo pritaikomas me- nas".

Matome, kokią lietuvišką "šurum — burum" galima išsvystyti ir pasiekti, tik reikia nesibaigiančios energijos ir Tėvynės meilės gi- laus jausmo. O to galima pa- siekti tik su dailininkų Tamošai- čių gabumais, energija ir visišku atsidavimu lietuviškajam menui.

Pranys Alšėnas

Ne pilkoji visuma, o tik patys geriausi, rinkiniai veikalai suda- rys šio laikotarpio įnašą mūsų li- teratūron. Galime būti tikri, kad po penkiasdešim ar šimto metų li- teratūros žinovai, kurie svers mū- sų išvijos literatūrą, remsis ne visa mūsų rašijos produkcija, bet tik keliais, pačiais geriausiais vei- kalais. Tai mums duos, nes ir mes patys praeities literatūrą vertina- me lygiai tokiu pat metodu — pasirenkame pačius geriausius ir pagal tai nusprendžiame, ar stu- dijuojamasis literatūrinis laiko- tarpis buvo našus, ar ne. Tai bent iš istorinės perspektyvos žvelgiant, išvijos apžvalga galėtų ribotis tik pačiais brandžiausiais veika- lais.

Paieškojimas

Paieškomas KLEMENSAS VALAN- CIAUSKAS, gyvenęs Paparčių kaime, Mažeikių apskrityje — vėliau Amerikoje, Waterbury. Prašomas atsiliepti ar apie jį žinantieji pranešti: Jonė Sula, 1214 Bay St., Santa Monica, CA 90405.

Lietuvos atsiminimai

Radio valanda juo 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį iš WEVD Stoties New Yorko nuo 8 iki 9 val. vakaro, 97.9 meg. FM. Taip pat klausykites "Music of Lithuania" programos kas trečiadienį nuo 6:05 iki 7:00 val. vakaro, iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM. (WSOU)

Direkt. DR. JOKUBAS STUKAS
234 Sunlit Drive
Watchung, N. J. 07060
Tel. — (201) 753-5636

GERIAUSIA DOVANA BET KURIA PROGA

SOL. DANOS STANKAITYTĖS

(Idainuota lietuviškai)

OPERŲ ARIJOS

Simfonijos Orkestras su Lietuvių Operos Vyrų Choru.
Dirigentas Alvydas Vasaitis

GRAZINA, AIDA, KAUKIŲ BALIUS, LIKIMO GALIA,
CAVALERIA RUSTICANA IR KITOS.

Kaina su persiuntimu \$10.95, Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

III. gyventojai dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio.

IDOMIOS KNYGOS MŪSŲ MAŽIESIEMS

☐ ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS. Algirdas Gustaitis. Pasakojimai \$2.00	☐ BITES, Liuda Germanienė \$4.00
☐ DU BROLIUKAI, Anatolijus Kairys \$2.50	☐ DIENA PRIE EŽERO, A. Baronas. Pasakaitė \$3.00
☐ DU DRAUGAI, V. Frankienė-Vaitkevičienė. Apykale \$4.00	☐ GABRIUKO UZRASAI, J. Švabaitė-Gylienė. Apykale \$3.00
☐ KALNUOSE, Milda Kvietytė. Pasakos \$3.00	☐ KISKUCIO VARDINĖS, St. Džugas. II-ji laida. Eilėraščiai \$2.50
☐ KETURI VALDOVAI, St. Džugas. Pasaka \$2.50	☐ KAIP ALGIUKAS VĖJO IŠEKOJO, N. Jankutė. Pasakojimai \$2.50
☐ LABAS RYTAS, VOVERE, J. Mėnėla. Eilėraščiai \$2.50	☐ LAUME DAUME, St. Peteronienė. Pasaka \$5.00
☐ MAZI ŽINGSNIAI, Pr. Naujokaitis. Pasakojimai \$2.00	☐ MESKUKAS RUDNOSIUKAS, Vyta Nemunėlis. Eil. pasaka \$3.00
☐ PARKAS ANAPUS GATVĖS, D. Bindokienė. Apykale \$3.00	☐ PUPUCIO PASAULIUKAS, Ona Mikalaitė. Pasakos \$4.50
☐ SAULUTĖ DEBESĖLIUKOS, L. Žitkevičius, Eilėraščiai \$1.50	☐ VYSKUPŲ KATINAS, C. Grincevičius. Pasakos \$2.50
☐ NYKSTUKŲ MOKYKLA, Adelė Jonušaitė-Abromaitienė \$3.00	☐ SKRAIDANTIS PARSIUKAS, B. Pūkelevičiūtė \$1.50
☐ KLEMENTINA IR VALENTINA, B. Pūkelevičiūtė \$1.50	☐ RIMAS PAS KESTUTĮ, B. Pūkelevičiūtė \$1.50
☐ BALTOŠIOS PELYSTĖS KELIŲ Į MENULĮ, Danutė Bindokienė \$1.50	☐ JAUNIEJI DAIGELIAI, J. Nardė \$1.30
☐ RŪTELĖS ATIVARAS, J. Nardė \$1.50	☐ SAUNUS PENKETUKAS, Juozas Švaistas \$3.00
☐ VAIKUCIO DŽIAUGSMAI, Gracė Petrenienė \$2.00	☐ MAŽOSIOS PASAKOS, Antanas Giedrius \$2.00
☐ TULIUKAS, Ritonė Jotvingytė. Pasakojimas \$3.00	☐ DARBŠČIOJ DAILUTĖ, S. Tomarienė. Pasaka \$3.00
☐ GYVŲNŲ SODYBA. (200), Balė Vaivorytė. Eilėraščiai \$3.00	☐ LIETUVA GRAZI, TEVYNĖ, Balė Vaivorytė. \$4.00
☐ MŪSŲ ZVIRBLIS, Janina Nardė \$1.20	☐ SENŲJŲ BOKŠTO PASLAPTIS, Mirga Girniuvienė. \$4.00
☐ KALEDŲ DOVANA, Birutė Pūkelevičiūtė. \$1.50	☐ KISKIO PYRAGAI, Jonas Mėnėla. \$3.50
☐ ŽAIZARAS, Daumantas Cibas. \$1.50	

Pažymėjus kvadratu norimas knygas iškirpti ir siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Už persiuntimą pridėti 30 centų.

CLASSIFIED ADS

HELP WANTED — MOTERYS

Reikalinga šeimininkė

Namų ruošai ir prižiūreiti vaiką, pilną laiką. Nors kiek kalbanti angliskai. Kreiptis į MRS. HIMEI, pirmad. iki penktad. 9 val. ryto iki 5 val. vak. —

Tel. 346-8355

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOMOJAMAS kambarys rimtam jaunam žmogui ar studentui. 68-os ir Western. Skambint 778-8645.

UNION PIER, MICH. nebrangiai is- nuomojamas 2-jų mieg. žieminis bu- tas. Tel. (312) 776-4025.

ISNUOMOJAMA beismente 2-jų kamb. pilnai apstatytas butas. 2509 W. 66th St. — Tel. 476-5724

ISNUOM. 6-kamb. butas Marquette Parke, netoli bažnyčios ir krautvių. Skambint vakarais 476-1974.

MISCELLANEOUS

Dutchman Contractors

Established 1959

ROOFMAKING AND GEN'L

HOME REPAIRS

Call anytime for estimates

Jim Hammer

Tel. 593-3287

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

VEDZINSKAS, 4050 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

M. A. ŠINKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI PILIETYSBES PRAŠYMAI ir kitokios blankai.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2757

Vytautas Valantinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir valkuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patalysimai. Virtu- vės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automa- tų galite kalbėti lietuviškai, palikite savo pavardę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir dimai ir pilna apdrauda.

Kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei- priame MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 5-9068

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkaustymas

[vairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-8096

REAL ESTATE

Arti 67-os ir Kedzie — 6 kambarių (3 mieg.) namas. "Mid 50's". Skambint 778-7975

Apylinkėje 51-os ir Oak Park Avenue (netoli Archer Ave.) 3-jų miegamų mūr. 25 metų senumo namas įrengtas rū- sys. 2 maš. garažas. \$75,900. Kreiptis į savininką tel. 586-8639.

Ant pardavimo — Cicero — 6 butų namas — 1439 S. 50th Ave. \$59,000. Skambinkit savininkui — 652-6003.

Savininkas skubiai parduoda 28 m. se- numo mūrinį namą, 4 miegamų, 1½ von., centr. šaldymas, naujas šildymo pečius, 1-½ maš. garažas. Prašo virš \$50,000. Tel. 480-6399. Gailima apžiū- rėti sekmadienį nuo 1 iki 4 val. 6334 S. Tripp Ave.

Atidaras apžiūrėjimui sekmadienį nuo 1 iki 4 val. popiet, 3829 W. 66 gat. — 4 mieg. rezidencija; šoninis įvažiavi- mas, garažas, pilnai įrengtas rūsis.

BUDRATIS REALTY

TEL. 767-0600

Arti 73-ijos ir Campbell 2-jų butų medinis. Didelis kiemas. Tik \$38,500. Marquette Parko apyl. liuksusinis 12 butų. Parduotas.

Arti 69-os ir Rockwell. Mūrinis 2-jų butų. Parduotas.

Brighton Parke mūr. 3-jų butų ir krautvė. Parduotas.

Dar turime pirkėjų ir gerų namų investavimui.

Skambinkit tel. 436-7878

SIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

Insurance — Income Tax

Notary Public

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

MISCELLANEOUS

PACKAGE EXPRESS AGENCY

Balys Pakštas savo šeimos tarpe spalio 3 d. Liet. Tautiniuose namuose mini deimantinę amžiaus sukaktį. Pirmoje eilėje iš kairės: žentas Romas Sakadolskis, duklė Emilija Sakadolskienė, antroje eilėje: duklė Rūta Pakštaitė, Balys Pakštas ir žmona Emilija Pakštienė.

Nuotr. V. A. Račkauskas

MŪSŲ KOLONIJOSE

Brockton, Mass.

LIETUVIAI BROCKTONE
100 M. SUKAKTUVINIAME
FESTIVALIJE

Rugsėjo 18, 19, 20 dienomis Brocktone, Army Reserve Center, įvyko lyg 100 m. miesto derliaus nuėmimo šventė — Tautybių festivalis.

Per šimtmetį miesto klestėjime ir šio krašto ateities kūrimo lietuvių aktyviai reikėsi. Šiame mūšio gimtadienio iškilnių užbaigime — festivalyje savo atsižvelgus kultūra, tradicijas gražiai pademonstravo.

Visų šimtojo gimtadienio minėjimų, suvažiavimų, didingo parado (gegužės 23 d.) ir festivalio suurošimui buvo sudarytas iš Brocktone gyvenančių tautybių atstovų komitetas. Komiteto pirmininkė buvo lietuvaitė Marytė Barauskaitė-Carleton. Festivaliui rengti kiekviena tautybė susidarė atskirus komitetus. Lietuvių komitetą sudarė ir jam vadovaujo ti buvo pakviesta Vida Sužiedelienė. Ji sukvietė Brocktone esančių lietuvių organizacijų ir draugijų atstovus, kurie sudarė darbo planą, pasiskirstė pareigoms ir vieningai dirbo, kad lietuvių festivalis gražiau pasirodytų.

Rugsėjo 18 d., 12 val. (penktadienį), festivalį pradėjo Brocktone miesto meras David Crosby, dalyvaujant miesto, valstijos, kariuomenės atstovams ir šimtojo gimtadienio rengimo komitetui. Fredas Carleton buvo visų trijų dienų, visų tautybių programų pranešėju.

"Army Reserve Center" pastato erdvi patalpa tapo gražiu, gyvu, dideliu muziejumi, aukštai plevėsavo JAV ir vienuolikos tautybių vėliavos, jų tarpe ir Lietuvos trispalvė. Sienose stambūs spalvoti plakatai visų festivalyje dalyvaujančių tautybių kalbomis skelbė: "Sveikinamie!"

Scena erdvi, dailia tvorele aptvirta, gelėmis išpuošta. Prieš sceną eilės kėdžių, o už jų ir su stalieliais besivaizduojantiems įvairių tautybių, įvairaus skonio maisto. Pasieniuose vienuolikos tautybių "sodybos" su tautybės charakterio, kultūros, papročių, darbų pavaizdavimais bei tautinio maisto gaminiams. Kiekvienoje "sodyboje" tautiniai rūbai pasiūšios moterys, vyrai, jaunuoliai aiškina savo tautos charakterį ir t. t.

Lietuviai Brocktone (su apylinkėmis) negausi kolonija. Tačiau festivalyje patraukliai save atstovavo gražiai pademonstruodami lietuvių tautos kultūrą, tradicijas, liaudies sukurtąsias vertybes, lietuvišką maisto svečius vaišino. "Bostono Baltic Association" bendrovės keliaujanti trobelė teikė sodybai patrauklumo. Prie trobelės aukštai kryžius su gėlių darželiu. Toliau meniškai

koplytstulpis ir jame Rūpintojėlis, kiekvieno praeivio dėmesį patraukęs.

Trobelės viduje išdėstyti drožiniai, puošmenos, audiniai, tautiniai drabužiai papuoštos lėšės ir kt. Čia O. Eikiniene ir tautininkės su lietuviško maisto patiekalais. Priešais stalas su kepiniais, aptar naujamas Vidos Sužiedelienės, kepėjų ir padėjėjų. Prie mažo staliuko sėdėjo P. Jančiauskas, ar kuris kitas — vos spėja talonėlius išduoti, už kurios šeimininkės savo darbo vaisius dalino. Trobelės dešinėje audėjos: M. Janonienė ir E. Ribokienė. Jos seniausią lietuvių liaudies meną puoselėjo — juostas audžia. Greta jų St. Gofensienė margočius dažo. Prie audėjų ir margočių margintojos susidomėjusių spūstis. Kiek toliau — stiklinė vitrina žėrinti gintarinėmis aprangos bei buto puošmenomis. Tai Alb. ir Juozas Baškauskų reto grožio rinkinys. Kiek toliau — Zuzanos Barauskienės vertingas šėrimas — nuotraukomis pavaizduotas lietuvių Brocktone įsikūrimas: jų darbų, pramogų, vestuvių, laidotuvių ir kt. Čia pat ir tų įvykių chronologinė eilė aprašymai. Įdomus istorinis lietuvių gyvenimo Brocktone pavaizdavimas.

Sekmadienį, rugsėjo 20 d., 3 val. p. p. buvo lietuvių programa. Žaibus lietuvių jaunimo ansamblio šokėjai užpildė sceną. Dvi jaunųjų šokėjų grupės vikriai besikeisdami pašoko: Kalveli, Dzūkų polką, Žiogelius ir Suktutę. Tai Vytauto Bružio globojamas "Sukury".

Kitas Brocktone pasididžiavimų vienetas — Sv. Kazimiero liet. parapijos choras, vedamas komp. J. Gaidelio, užpildė sceną. Moterų spalvingi tautiniai drabužiai teikė pasigėrėtiną išpūdį. Jie puikiai padainavo penkis dainas.

A. + A. Arch. RIMUI KELIUOČIUI mirus,

liūdinčius ŽMONĄ su šeima, TĖVUS, SESUTES ir kitus GIMINES bei ARTIMUOSIUS giliai užjaučiam.

URSULĖ IR JONAS BALSKEI
MARIA IR JOKŪBAS VALIUKAVICIAI
AGNĖ ŽITKIENĖ
ALFONSAS IR KAZYS LIETUVNINKAI
SU ŠEIMOMIS

LAND OF CROSSES

The struggle for religious freedom in Lithuania, 1939 - 1978

by MICHAEL BOURDEAUX, M.A., B.D.

Printed in England 1979, 339 pages. Price — including shipping and handling \$8.95.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

nas. Auditorija sausakimšai užpildyta margosios Brocktono ir apylinkių visuomenės, audringais plojimai palydėjo šokėjus ir chorą.

Šiame erdviame pastate tris dienas keliolika tūkstančių svečių džiaugėsi įvairiomis kalbomis kalbėjo — klegėjo. Čia visi rado džiaugsmo pagal savo pomėgius.

Padėką priklauso Brocktono merui David Crosby (lietuvių kilmės ir sielos) ir kitiems miesto valdovams, 100-jo gimtadienio ruošimo komitetui su pirm. Marytė Barauskaitė-Carleton. Lietuviams festivalyje gražiai reprezentavusius mūsų tautą: "Sukuriui" ir Sv. Kazimiero parapijos choro, jų vadovams, lietuviškos trobelės savininkui Gintarui Karosui ir jo talkininkams. Lietuvių sodybos gelėmis išpuošėjai Kleopai Kučienai su vyru, bei visiems lietuvių tautą reprezentavusiems kepiniais bei kitais valgiais ir eksponatais lietuviškąją sodybą patraukliai padariusiems. "Laisvės Varpu" už pranešimą apie įvykstantį festivalį, bei visiems posėdžiavusiems, plakatus ir kopijas dariusiems, vežiojusiems ir t. t. Padėką ir apsilankiusiems vietos ir apylinkių lietuviams.

E. Ribokienė

ATGYJA RELIGIJA

Užsienio spauda atkreipė dėmesį į Vengrijoje pastaruoju laiku pagausėjusius naujus jaunimo religinius sąjūdžius. Šių sąjūdžių nariai dažnai rengia susirinkimus, ypač Dievo Motinos Marijos šventovėse, kur spontaniškai susirenka tūkstančiai jaunuolių iš įvairių Vengrijos vietovių. Susirinkęs jaunimas drauge meldžiasi, gieda religines giesmes, dalyvauja šv. Mišiose. Užsienio spauda išreiškia nuomonę, kad gausėjantis jaunimo religiniai sąjūdžiai Vengrijoje liudija religinį atgimimą Vengrijos jaunimo tarpe.

LAISKAI "DRAUGUI"

JEINA MOKYTOJAS

Tai ne į klasę įžengiančiam asmeniui skirta, bet dėmesui rugsėjo mėnesį rimtą švietimo darbą pamokose pradėdant.

Mokytojai suvaidino svarbiausią vaidmenį švietimo srityje jau caro priespaudoje ir anksčiau. Mokytojai pasiaukodami dirbo nepriklausomoje Lietuvoje: už menkesnį atlyginimą, blogesnės gyvenimo sąlygos, ypač pradžios mokyklose, atlikdami žaibinį tautos testinimo darbą.

Pereinamuoju stovykliniu laikotarpiu mokytojai vėl organizavo vargo mokyklas subombarduotos Vokietijos ir kitų kraštų griuvėsiuose, tesė tautos išlikimą. Emigravus į nepažįstamus kraštus, sunkiose kūrimosi sąlygose, mokytojo nepavergė rezidencijų bei vasarnamių karštingė. Jie be poilsio — atvangos rūpinosi ir tebesirūpina lietuviškos dvasinės kvietybės prateisimu, gimtąjį žodį perduodami jaunajai kartai. Mokytojų dėka dar ne visai nuskendome klasingose nutautimo verpetuose, nors ir kaip gambiai mus begaibiančiuose.

"Paskutinis skambutis" mums, kad ir mes "atsistojimu" iš klases beišeinantį mokytoją pagerbtume, nes nedaug naujų beįjima.

Šiandien gavome laiską, kad tuo tarpu su gerais draugais nebegalėsime susitikti, nes rašo:

"Mums šios vasaros kelionės jau pasibaigė. Nuo sekančio šeštadienio prasidės lietuvių mokykla, kurioje Vida mokytojaus, o Laurutė mokyklos. Liksim namus priežiūrėti tiksliai 'mes du vyrai'. Kitaip sakant, visi užsiėmė".

Tas kitas vyras namų priežiūrai yra 3 metų amžiaus Paulius, tėvas Arūnas, mama Vida, — jauna lietuvištos mokyklos mokytoja, ras.

kuri supranta ne tik išėinančiųjų nuovargį, įvertina jų atliktą pasiaukojantį darbą, bet rūpinasi, kad "lietuviškos ugnelės žėrėtų, kad nemirtų kartu su mumis" ("Draugas", IX. 11, A. Misiūnas). Tie jaunosios kartos lietuviai veža Laurutę 800 km. į "Neringos" stovyklą, o Paulius sesutę, "palydi". Žinome, yra ir nemokiusių vaikų lietuviškai kalbėti, net nepriklausomoje laisvėje apibrendusių. Tai jų be pavojaus, savanoriškas, be reikalo savo gimtosios kalbos paniekimas. Kai supras savo gimtosios kalbos reikšmę, gal bus pavėluota.

Jei mokytojų esame dėkingi nuo pradžios mokyklos už vertybes, — raštą, dailę, tautinius šokių, audinius, dainą, muziką, tai nors pavėluotai remkime parodų, spektaklių lankytojus, knygų ir laikraščių skaitytojus. Nepasitenkinkite bendradarbių kaip J. Masilionio ir kt. pasiūlymus mokytojų vien spaudoje įvertinimu bei supratimu. Tegul neužtenka vien muzikos Sižio mokytojų įvertinimo — pagerbimo išmokytos dainos "Tu neužmiršk geriausio draugo" (9-tas įz. Masilionio str. "Drauge", rgs. 2 d. Nr. 205).

Ne savaičių, mėnesių ar net metų skelbimas mokytojų pagerbti, bet vaikų į lietuvišką mokyklą leidimas bus mokytojo pasiūlymimo įvertinimas ir atpildas.

A. Vališkis
Barrington, R. I.

Vasario 16-tosios akto istorija rodo, kaip Vilniuje sunkiausiomis sąlygomis draugėn buvo sutelkti įvairių srovių žymieji vyrai. Rimtomis tautai valandomis jie moko rasti bendrą kalbą ir sutartinai veikti. Jie savo rankomis iškelė nepriklausomybės vėliavą, kuri ilgai atlaikė stipriausias audras.

A. + A. GALINAI MATIUKIENEI

mirus,

jos vyrui ir giminėms giliai užuojautą reiškia

POVILAS IR OLGA MEKAI

A. + A. BRONISLAVAI ŠPAKEVIČIENEI mirus

dukroms GRAŽINAI ZUKAUSKIENEI (mano krikšto motinai) ir jos vyrui VYTAUTUI, Reginei GRUBLIAUSKIENEI ir DANUTEI SVIRSKIENEI su šeimomis, sūnui JULIUI su šeima, giminėms ir artimiesiems reiškiu giliai užuojautą ir kartu liūdžiu.

KASTYTIS GIEDRAITIS

Brangiai motinai

A. + A. EMILIJAI VILCINIENEI

Lietuvoje mirus, dukroms BRONEI NAINIENEI, ADELEI BINGILIENEI, JORAI ŠVEDIENEI ir jų šeimoms ir visiems kitiems giminėms bei artimiesiems nuširdžiai užuojautą reiškia

ALEKSANDRA IR
EUGENIJUS LIKANDERIAI

GAUTAS NEDIDELIS KIEKIS PARDAVIMUI ISTORINIO IR KARINIO TURINIO LEIDINIŲ:

1. Suomų - Sovietų karas (1939 - 1940) P. Žilys. 172 psl. ... \$1.75
2. Praeities Pabiro. V. Biržiška. 352 psl. Kieti viršeliai ... \$2.00
3. Valdevutis. Z. Raulinaitis. 64 psl. ... \$1.00
4. Galindai prieš Romą. Z. Raulinaitis. 80 psl. ... \$1.25
5. 5 Pėstininkų DLK Kęstučio pulko kovos ties Seiniais 1920 metais. Kazys Skirpa. 124 psl. ... \$1.25
6. Apuolės užpuolimas. Z. Raulinaitis. 100 psl. ... \$1.25
7. Kelias į Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Jonas Puzinas. 96 psl. ... \$1.25
8. Žygis į Lietuvą. Peter Suchanwirt. 36 psl. ... \$1.25
9. Karaliaus Mindaugo pulkas. J. Variakojis. 120 psl. ... \$1.75
10. Humų žygis į Prūsiją. Z. Raulinaitis. 32 psl. ... \$1.00
11. 1410 metų karas su kryžiuočiais ir Žalgirio mūšis. O. Urbonas. 94 psl. ... \$1.25
12. Prieš Vikingų audrą. Z. Raulinaitis. 72 psl. ... \$1.25

Visas kartu užsakant, kainuoja 20 dol. su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Illinois gyventojai dar pridėda 85 ct. valstijos mokesčio.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1981 m. spalio mėn. 8 d.

5

Nors jau baigiasi trečias dešimties žygis, tada reikės vienint, kai Lietuvos suverenitetas Lietuvos nusistatymą, pasimmas žiauriu ir neteisingu būdu lieka mums šviesiu keldrodžiu. Dr. Zenonas Ivinskis
8 "I Laisvė"

A. + A. BRONISLAVAI ŠPAKEVIČIENEI mirus,

nuoširdžiai užjaučiame dukteris GRAŽINĄ ZUKAUSKIENĘ su vyru, REGINĄ GRUBLIAUSKIENĘ su šeima, DANUTĘ SVIRSKIENĘ su šeima, sūnų JULIŲ ir kitus gimines.

REGINA IR LEONAS RASLAVICIAI
SU ŠEIMA

Mylimai motinai

A. + A. BRONISLAVAI ŠPAKEVIČIENEI mirus

mirus, jos dukrą Gražiną ir žentą Vytautą Zukauskus ir visus artimuosius nuosirdžiai užjaučia

EMA PUŠNERAITIENE

Mielai mamytei,

A. + A. BRONISLAVAI ŠPAKEVIČIENEI mirus,

reiškiame giliai užuojautą dukrai Gražinai Zukauskienei su vyru Vytautu, giminėms ir artimiesiems.

ALEKSANDRA IR STASYS PETOKAI

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUOMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2424 W. 69th STREET

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. Republic 7-1213

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. Lafayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

CHARLES STASUKAITIS

Gordon Funeral Home

1729 S. HALSTED STREET

Tel. 226-1344

APLINK MUS

× "Draugas" dėl Kolumbo dienos šventės ateinantį pirmadienį, spalio 12 d., neįvyks. Redakcija, administracija ir spaustuvė nedirbs šeštadienį, spalio 10 d., bet spalio 12 d. veiks kaip kiekvieną dieną ir išleis antradienio, spalio 13 d., numerį.

× Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas šiemet bus spalio 17 d. Lietuvių Tautiniuose namuose, Chicagoje. Registracija — 8:30 val., posėdis 9 val. ryto. Suvažiavime bus informuojama apie Altos peritų metų darbus ir ateities veiklą. Suvažiavime pasidarys dalyvauti ir tirti žodį dr. Kazys Eriugis, neseniai pasitraukęs iš okupuotos Lietuvos.

× Sol. Arnoldas Vokietaitis, žymusis bass-baritonas, vyks į Meksikos miestą, kur Bellas Artes teatre tarptautiniame festivalyje dainuos Don Kichoto partiją spalio 12 ir 14 dienomis. Mūsų solistas Meksikoje jau gerai žinomas ir ne kartą buvo kviečiamas.

× Rūtos Lietuviškaitės nuotraukų paroda vyks Mount Greenwood bibliotekoje, 10961 S. Kedzie Ave. Paroda tęsis iki lapkričio 2 d.

× Sibiro tremtinė Stefanija Rūkienė kalbės apie lietuvių mokytojų už geležinės uždangos akademijoje, kurią rengia LMF Chicago klubas ir Lietuvių mokytojų sąjunga spalio 18 d., 2:30 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose.

× Prof. dail. Arvydo Algimno dailės darbų paroda rengiama Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor West). Parodos atidarymas bus spalio 24 d. 3 v. po pietų. Dail. Algiminas yra Chicago "The American Academy of Art" fakulteto narys. Jis su žmona dalyvaus parodos atidaryme.

× Mielie lietuviai! Nepraleiskite progos tapti L. Fondo nariais. Rudens vakus jau prasidėjo, o jo užbaigtuvės bus lapkričio 7 d. Oak Lawn Tower Inn. Įnašus siųsti ir bilietus į banketą įsigyti galima jau dabar L. Fondo raštinėje 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. (pr.).

× Lietuvių Tautiniai namai mini nuosavų patalpų (6422 S. Kedzie Ave., Chicagoje), 10-čio sukaktį. Šia proga tose patalpose, šią vasarą naujai dekoruotose, rengiama vakarienė spalio 10 dieną 7-tą valandą vakaro, į kurią kviečiami visi lietuviai, išskirtinai LTN nariai, rėmėjai ir jų šeimos bei artimieji. Vakariene, trumpa humoristinė programa, šokių muzika ir gera nuotaika — 12:50 dol. asm. Svečiai registruojami: tel. 737-1697 (pas Z. Visockienę) arba 471-0881 (pas Modestus). (pr.).

× Condominiums parduodami adrs.: 6807 S. Pulaski Road. Kreiptis į Marių Kieč. telefon.: 757-1717. (ak.)

× International Meat Market (2913 West 63rd St., Chicago, Ill., 60629, telefon. 436-4337) bus uždaryta nuo spalio 4 d. iki spalio 25 d. (sk.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamas mažais mėnesiais įmokėjimais ir priemonėmis nuosimams. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telefon. VI 7-7747. (sk.)

× Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, tel. 476-2882, sav. Leonida Kazėnienė. Visų rūšių paminklai prieinamiausiomis kainomis ir sąlygomis. Adara 10-5 val. (ak.).

× LKVS Ramovės Chicago skyrius spalio 31 — lapkričio 1 d. rengia savo veiklos 30-ties metų sukakties minėjimą su iškilminga akademija, menine programa, pamaldomis, apeigomis prie Lietuvos Laisvės kovų paminklo, banketu ir šokiais. Akademijoje dalyje bus atitinkamai paminėta ir Lietuvos Karo mokyklos 13-tos kadro laidos 50 metų sukaktis. Akademine ir menine dalis bus šaulių namuose, o sekmadienį, lapkričio 1 d., pamaldos Jėzuitų koplyčioje. Kviečiami visi ramovėnai, savanoriai — kūrėjai, birutininkės, lietuvių organizacijos dalyvauti su vėliavomis, o taip pat ir svečiai.

× Dr. Vladimir Šimaitis Amerikos Lietuvių Tarybos posėdyje spalio 2 d. buvo visų išrinktųjų sveikinimai ir linkėjimai, jam sulaukus 70-ties metų amžiaus. Dr. V. Šimaitis yra Altos valdybos vicepirmininkas, dirbęs šioje institucijoje jau nuo 1955 m. Kilęs iš Ožnugarių km., Babtų v., Tauragės apskr. Gimęs 1911 m. birželio 18 d. Dr. V. Šimaitis yra bendradarbiavęs ir spaudoje, tarp kitų rašęs "Drauge" Kat. Susivienijimo klausimais.

× Prof. dr. K. Eriugis atvyksta į Balso Beverly Shores skyriaus rengiamą metinį susirinkimą ir padarys pranešimą apie gyvenimą ok. Lietuvoje. Susirinkime lankysis ir Balso pirm. Marija Rūdienė ir inž. Antanas Rudis. Laukiama daug svečių iš Chicago ir plačių apylinkių. Susirinkimui, kuris vyks spalio 18 d. 2 val. p. p., salę nemokamai davė Balso rėmėjas inž. Vytenis Jonynas.

× Visi vyresnieji lietuviai, kurie yra pasiėmę užpildymui surašinėjimo anketas, prašomi ją grąžinti iki spalio 15 dienoms. Anketas galima grąžinti surašinėjimų vadovams arba "Margučio" raštinei.

× Lithų Futbolo klubo rezervo komandos ir tarp Roosters bus rungtynės šį šeštadienį, spalio 10 d., 2:15 val. p. p. Marquette Parko aikštėje. Tarp pirmosios komandos ir Roosters bus tą pačią dieną 4 val. p. p. toje pačioje vietoje. Visuomenė kviečiama dalyvauti, nes bus įdomios rungtynės.

× Inž. Stasys Jokubauskas, aktyvus bendruomeninėje veikloje, IV Mokslo ir kūrybos simpoziumo rengimo komisijos vicepirmininkas, su būriu svečių atvyksta į Beverly Shores lietuvių klubo rengiamą tradicinį rudens balių.

× Patikslinimas. "Draugo" spalio 7 dienos laidoje, 3 psl., dviejų straipsnių antraštės buvo netiksliai sukeistos. K. Barono straipsnio antraštė turėjo būti: "Pavergtos Lietuvos partizanų idilijos", o J. Miškinio straipsnio turėjo būti: "Gyvenimas Sovietų Sąjungoje". Už klaidą redakcija ir techniškas personalas atsiprašo autorių ir skaitytojų.

× Jonas Vaitkus, "Amerikos Balso" prancūzų skyriaus pareigūnas, kaip jau buvo rašyta, buvo užpultas Washingtono, D. C., ir smarkiai sumuštas. Tai būta žiauraus plėšiko, kuris norėjo atimti pinigų ir daiktus pasipelnymo tikslais. Vaitkus dar guli ligoninėje, kur bus daroma operacija, bet gyvybei pavojaus, kaip mums praneša Chicagoje gyvenanti jo dukterė P. Lieponienė, nėra. Reikės tik ilgesnį laiką gydytis.

× Vladas Rask-Rasčiauskas, American Travel Service Bureau vadovas, yra išvykęs kelionė aplink pasaulį. Jis lanko Filipinų salas, Japoniją, Indonezijos ir kitus Azijos kraštus. Grįždamas pasiliks Havajuose ir prieš šventes bus vėl Chicagoje. Tai jau ne pirmą Vlado Rasčiausko kelionė aplink pasaulį.

Balys Pakštas (trečias iš dešinės antroje eilėje) savo šeimos bei giminių tarpe Liet. Taut. namuose spalio 3 d., švenčiant jo deimantinę amžiaus sukaktį.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PAGERBTAS BALYS PAKŠTAS

Spalio 3 d. Lietuvių Bendruomenės Marquette Parko apyl. valdyba, vadovaujama Birutės Vindašienės, Lietuvių Tautiniuose namuose surengė tyliąjam kultūrininkui, liaudies dainų ir instrumentų puoselėtoji Balui Pakštui nuotaikingą pagerbimą. Tai jo deimantinio amžiaus sukaktis, be to, norėta šį kartą pagerbti žmogų, kurio gyvenimas turtingas gražiais lietuvių ir išsivijęs lietuviams atliktais darbais.

Į pagerbimą susirinko daug Balio Pakšto artimųjų, jo gėrbėjų ir kultūrininkų, užpildydami LT namų salę. Puotą su Balio Pakšto pradėjo valdybos renginių vadovė Salomėja Endrijonienė, pasidžiaugdama svečių gausa ir šia reta Balio Pakšto šeimai skirta popiete. Mūsų kultūrininkams, dainos ir muzikos puoselėtojams ir Balui Pakštui bei jo gražiai išauklėtai lietuviškai šeimai prašant Dievo palaimos, maldą sukalbėjo valdybos pirmininkė Birutė Vindašienė.

Po vakarienos žurn. Jurgis Janušaitis tarė išsamų, truputį humoru pavairintą, šiltą ir jausmingą žodį, aptardamas Balio Pakšto ir jo šeimos neuitą tėvynę ir išsiviję kelią. Balio Pakšto gyvenimas turtingas muzikos ir dainos atspindžiais. Jis gimė Sibire, Krasnojarske, ten, kur mūsų tėvynės sutemų metais tūkstančiai mūsų tautos sūnų ir dukrų buvo okupuoti ištremti lėtai mirčiai. Balys Sibiro ragavęs vaikystėje. Šešerių metų būdamas su tėveliais grįžo į Lietuvą. Tėvynei keliantis nepriklausomam gyvenimui, jis jau buvo 13 metų ir gerai prisimena anų metų tėvynės sunkią dalį. Jis studijavo mokytojų seminarijoje ir norėjo būti mokytoju, bet vėliau jo pasaulį užvaldė daina ir muzika. Klaidėjo ir Vilniuje studijavo muzikos mokykloje, pasirodė muziko profesijai ir su daina ir muzika nebesiskyrė visą gyvenimą. Jį matėme tėvynėje, Norvegijoje, Vokietijoje ir Amerikoje or-

ganizuojant orkestrus, ansamblius. Jis pats jungėsi į veikiančius ansamblius tėvynėje ir išsiviję, vadovaudamas ansambliuose muzikinei jaliai. Daug širdies ir mėlės yra parodęs jaunimui Amerikoje, organizuodamas ir vadovaudamas dviejų šimtų mokyklinio amžiaus ansambliu.

Bet nesuminėsime visų kilniųjų Balio Pakšto darbų. Jų daug suminėjo kalbėtojas Jurgis Janušaitis. Be to, daugelis lietuvių Balį Pakštą ir jo sūnų ir dvi dukras — Emiliją Sakadolskienę ir Rūtą — gerai pažįsta taip pat iš jų veiklos. Kalbėtojas nuosirdžiai vertino Balio Pakšto šeimos gražų inasą ir lietuvių išsivijimą. Daina ir muzika benamius Balys Pakštas daug kartų džiugino. Kada tu- rėjo savo salę, jis su savo orkestru jausmingai lietuvišką muziką ne vieną lietuvišką šeimą palydėjo į gyvenimą.

Gėrimės Emilijos ir Rūtos veikla. Emilija muzikė, kan- kalininkė, Liet. žurnalistų sąjun- gos Daužvardžio fondo laureatė, tos valdybos buvusi narė, "Draugo" redakcijos narė ir muzikinių pastatymų recenzentė, uoli visuomenininkė. Dukterė Rūta — gražus talentas. Ji muzikė, kanclinkinė, solistė ir ją dar jaunutę dažnai sutinkame programose. Už visa tai gali- me tik dėkoti Balui Pakštui ir jo šeimos židinio saugotojai mo- tinai Emilijai Pakštienai.

Jurgis Janušaitis Balį Pakštą pasveikino ir muzikų Onos ir Alfonso Mikulskių vardu, iš- reikšdamas nuosirdžiausius jų linkėjimus.

Pirmininkė Birutė Vindašie- nė, Jurgis Janušaitis ir Salomėja Endrijonienė Balui Pakštui lietuvių vardu įteikė menišką adresą. Jubiliatą sveikino gra- žiais linkėjimais Lietuvos gene- ralinė konsulė Juzė Daužvardie- nė, rašytojas A. Mironas ir kiti. Giminių vardu trumpą padėkos žodį tarė Ilona Dapkienė, drau- gė prijungdama ir dovanėlę.

Paskutinis kalbėjo Balys Pakštas. Žinoma, kaip papras- tai, pasirodęs dažnai kuklus,

išreiškė padėką visiems atsilan- kusiems ir šį pagerbimą ruošu- siems, pažadėdamas pasilikti dar daug metų mūsų tarpe. Pa- gerbimą palydėjo aplodisimen- tai ir didingai nuskambėję Il- gausių metų linkėjimai.

Labai įspūdinga buvo trumpa meninė programa. Ją atliko Ba- lys Pakštas, dukros — Emilija ir Rūta, talkinant L. Bichnevi- čiumi ir Vaitkevičiumi. Trio — Ba- lys Pakštas, Bichnevičius ir Vaitkevičius dviem atvejais į- pūdingai rageliais pagrojo liau- dies dainų ir šokių pynę. Tarpe Rūta, solistė, Emilijai ir tėve- liui akompanuojant pianinu ir rageliu, padainavo Plaukė Ante- lė, Banaičio aranžuotą, ir Vai- pūtę, pūtę, aranž. Kačanausko dainas, Rūtos puikus, gražus tembro balsas. Tai naujas ta- lentas, kuris papildys mūsų vokalistų gretas. Šeimos gražiai atliktą programą tikrai maloniai nuteikė svečiai, o jie mūsų me- nininkus ir sukaitytininką pa- lydėjo gausiais plojimais.

Po programos buvo šokiai. Šią deimantinę dalį, valsa šokda- mi, pradėjo Balys Pakštas su žmona Emilija. Po to prie jų jungėsi kiti šeimos nariai ir sve- čiai.

Pagerbimo vakaras — puota buvo jauki, nuotaikinga, gerai organizuota. Už tai padėką pri- klauso LB Marquette Parko apylinkės valdybai. Tekty tik turti: pagerbime savus kultū- rininkus, kol jie gyvi, kad jie drauge su mumis galėtų dalintis džiaugsmu ir pasigėrėti savo gy- venimo prasmingumu.

Rvš.

Į CHICAGĄ KVEIČIAMAS PUNSKO ANSAMBLIS

Į "Margutį" spalio 6 d. buvo sukvietas būrys laikraštinių. Vadovavo dr. L. Kriaučiūnas. Jis priminė šiemet sueinančią "Margučio" 50 m. sukaktį, iš- ryškino, kaip yra nelengva iš- laikyti radioj valandėlę, o kad "Margutis" išsilaikė pusę šimt- mečio, tai yra ypatingas laimėjimas, vertas platesnio paminėjimo.

Spalio 24 d. ruošiamas "Mar- gučio" sukaitytinis pokylis, kuriame bus gerai paruoštos vašės, bet nebus kalbų. Bus tik 45 min. programa, vaizduojanti "Margučio" darbą per pusšimtį metų. "Margutis" daug padeda organizacijoms, jų darbus ir renginius garsindamas, dabar organizacijų eilė "Margučiu" parodyti įvertinimą ir dalyvauti sukaityties minėjimo pokilyje. Sukaitytiniuose metuose dar yra numatyti trys renginiai. Va- sario 28 d. bus smuikininkų kon- certas Jaunimo centre, kur pro- gramą atliks iš Lietuvos pasi- traukę Atis ir Regina Bankai, kurie atvyks iš Kanados. Dedamos pastangos 1982 m. liepos mėnesį atskraidinti iš Lenkijos liaudies dainų ir šokių ansamblį "Sėduva", kuriame va-

Liet. Gvdytojų suvažiavime prie registracijos. Iš kairės: Liet. Gyd. Pag. moterų vieneto pirmininkė St. Labanauskienė, Californijos liet. gydytojų atstovas dr. Zigmantas Brinkis, Irena Pemkenė ir dr. Kazys Pemkus, surengę specialią parodą suvažiavimui.

CHICAGOS ŽINIOS

MAŽIAU VAŽIUOJA

Pakėlus važmą, ėmė mažėti keleivių Chicago susisiekimo priemonėse. CTA per keturias savaites prarado 800,000 ke- leivių.

BRANGI SUTARTIS

Nauja sutartis su ugniage- siais padidins jų atlyginimą, miestui sudarys tarp 4 ir 5 mili- jonų dolerių naujų išlaidų.

SLAUGYMO NAMAMS MILIJONAI

Illinois šalpos departamentas sutiko slaugymo namams sumo- kėti 8,5 mil. dol. per metus už neturtingųjų slaugymą. Tuo baigėsi 4 metus užsitęsusi byla. Slaugymo namų sąjunga, kuri bylinėjosi su šalpos departa- mentu, apima 270 namų Illinois valstijoje.

GIRTAS TEISEJAS

Wheeling priemiesty už va- žiavimą automobiliu įsigėrus areštuotas teisėjas Peter George. Dabar Illinois teismų stebėjimo taryba turės spręsti, ar nereik- kia už tą nusikaltimą pašalinti teisėjo ar kitaip nubausti.

BAIGESI ŠIENLIGĖ

Šienligės sezonas Chicagoje jau pasibaigė. Šiemet jis buvo gana švelnus. Rugpjūčio ir rug- sėjo lietūs priplakė šienligę su- keliančias dulkeles.

dovauja. Punsko lietuvių gimna- zijos muzikos mokytojas Anta- nas Šliaužys. Tam užmojui va- dovauti pakviestas dr. L. Kriau- čeliūnas, kuriam uoliai talkins R. Kučienė. Su Punsco lietuvių ansambliu jau užmegztas ryšys, jau gavus jų prielankų prita- rimą.

1982 m. spalio mėnesį pla- nuojama surengti simfoninės muzikos koncertą, tikintis rasti galimybę tą koncertą suruošti Orchestra Hall, pakviečiant iš Argentinos kylančią smuikininką Aleksandrą Rutkauską, 17 m. amžiaus, bet parodžiusį ypatin- gus sugebėjimus.

Punsco lietuvių ansamblis "Sėduva" turi dainininkus, šo- kėjus ir instrumentalistus. Jų pasiūlyto programoj vyrautų instrumentinės muzikos kūriniai. Numatoma, kad "Sėduva" pasirodys ne vien JAV mie- stuose, bet ir Toronte, nes Ka- nadoje yra nemažai lietuvių iš Punsco apylinkių. Chicagoje lie- tuvių jau pradeda rinkti drabu- žius, kad jais galėtų apdovanoti atvykusius Punsco lietuvių ir jie turėtų ką pasirinkti.

Pokilyje spalio 24 d. bus scenoje atkurta "Margučio" pro- grama, išrenkant iš pusės šimt- mečio, kas buvo įdomiausia, kaip skaidres, filmus, origina- lius "Margučio" kūrėjų ir kitų žymųjų balsus. Šią programą sudarys specialistai. Į pokylį stengiamasi sutraukti anksty- buosius su "Margučiu" susijusius veikėjus ir sukviekti kitų mie- stų lietuviškų programų vedė- jus. J. Pr.

KLUCZYNSKIAMS 208,000 DOL.

Illinois aukščiausias teismas pritarė, kad Delta lėktuvų ben- drovė sumokėtų po 104,000 dol. Tomui E. Kluczyński ir jo žmo- nai, nes jie buvę pažeminti, įžeisti, sunervinti, kai ta lėktuvų bendrovė buvo įrašiusi per daug keleivių į skraidą ir jų, jau tu- rinčių bilietus, nebeprėmė į lėk- tuva. Prisiekusiųjų teismas priteisė Kluczyńskiems sumokė- ti dvigubai daugiau, negu jie prašė. Kluczyńskiams dabar priteista gauti 208,000 dol.

MIESTAS PRARANDA 28 MIL. DOL.

Chicago miesto praranda apie 28 mil. dol. dėl to, kad au- tomobilistai nesumoka pabaudų už automobilių statymą neleist- inoj vietoj ar neleistinu laiku. Planuojama šį reikalą sutvar- kyti.

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Seštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629
Tel. 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.
Seštad. 9-12 val.
ir pagal susitarimą

LIETUVIAI SIBIRE

Knyga — albumas su daugybe mūsų tremtinių ir kalinių atsi- minimų, laiškų, su gausiomis nuotraukomis iš Sibiro, išėjo iš spaudos. Paruošė kun. J. Pruns- kis, iliustravo dail. J. Strungys, apipavidalino dail. P. Aleksas ir dail. V. Lukas. Išleido Amerikos Lietuvių Biblioteka. 216 psl., kaina \$21.80, su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda \$1.40 valstijos mokesčio.

RINKTINĖS NOVELĖS

P. A. ČECHOVAS

Iš rusų kalbos vertė
Jonas Valaitis

Knyga didelio formato, 344 psl., 35 įvairios savo turinio no- velės. Leidėjas dr. J. Valaitis. Spaudė M. Morkūno spaustuvė 1981 m.

Kaina su persiuntimu \$8.80

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Jau išėjo

ISVEŽTŲJŲ LIETUVIŲ SĄRAŠAS

STALINO TERORAS 1940-1941

Sudarė LEONARDAS KERULIS

Įvadą lietuvių, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis parašė DR. VYTAUTAS VARDYS, Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius.

Išleido Pasaulio lietuvių archyvas. Finansavo Lietuvių Bendruomenės JAV Krašto valdyba — Visuomeninių reikalų taryba.

Sąrašas apima 19,285 vardus iš bendro 34,000 išvežtųjų per pir- muosius 1941 birželio 14-21 treėjimus. Tokio sąrašo iki šiol neturėjome.

Autorius žinias rinko iš visų pildomųjų šaltinių ir liūdininkų daugiau negu 30 metų. Kiek yra žinoma, sąrašas nurodytas ir tolimes- nis išvežtųjų ir jų šeimų likimas.

Knyga yra didelio formato, 10" x 8", kietais viršeliais, 520 puslapių. Kaina su persiuntimu \$21.95.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, Illinois 60629

Illinois gyv. dar prideda \$1.20 valstijos mokesčio.